№ 12 WILNO, 1 GRUDNIA 1938 R. ROK IX

WILEŃSKI PRZEGLĄD PRAWNICZY

MIESIĘCZNIK

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, ul. Podgórna 1 m. 9.
Konto czekowe P. K. O. № 81.610.
Prenumerata roczna 10 zł., półroczna 5 zł., kwartalna 3 zł.
Cena numeru pojedyńczego 1 zł.

L. SUMOROK.

Zastrzeżenia co do niektórych zasad projektu prawa rzeczowego.

Próbowałem w Głosie Prawników Śląskich dać syntezę projektu prawa rzeczowego, opracowanego przez Komisję Kodyfikacyjną. Wobec tego, że w tym samym czasopiśmie Pan Edmund Kaźmierczak zamieścił cenne swe uwagi w związku z moim poglądem na projekt, zabieram jeszcze raz głos w tej sprawie, by obszerniej uzasadnić swoje stanowisko.

Twierdziłem i nie przestaję twierdzić, że projekt powstał pod przemożnym wpływem ustawodawstw germańskich. Po bardzo uważnym przeczytaniu projektu i zestawieniu jego tekstu z poszczególnymi artykułami B. G. B. oraz pokrewnego kodeksu szwajcarskiego, skonstatowałem, że niektóre przepisy projektu stanowią tłumaczenie odnośnych dyspozycji tamtych kodeksów. Układ projektu również wzorowany na kodeksie szwajcarskim. W tym twierdzeniu nie jestem bynajmniej odosobniony, Pan Profesor Waśkowski, omawiając w ostatnim numerze Głosu Prawa kwestię ochrony possesoryjnej, niedwuznacznie o tym również wspomina. Szanowny mój oponent zresztą sam zdaje się zgadzać z moim twierdzeniem, pisze on bowiem: „na ogół komisja wzorowała się na przepisach wypróbowanych na terenach województw zachodnich", a więc na przepisach B. G. B. Jesteśmy prawie jednomyślni, różnica polega jedynie na tym, że uważam te przepisy raczej za narzucone niż wypróbowane, ponieważ próba polegała na ich przymusowym zastosowaniu bez możności korzystania z innych prawodawstw. Chociaż ten kodeks, na którym wzorowano polski projekt, działał i działa na części terytorium Rzeczypospolitej, chociaż do niego przyzwyczaili się prawnicy dzielnicy zachodniej, nie jest on jednak zgodny z poczuciem prawnym większości Polaków, bowiem psychika germańska diame-

tralnie różni się od naszej, grawitującej w stronę mentalności łacińskich.

Rzecz zupełnie naturalna, że prawodawca szuka wzorów w najlepszych, raczej najnowszych kodeksach europejskich, lecz należy pamiętać, iż B. G. B., chociaż zwane przez niektórych małym Windszejdem, powstało w chwili reakcji przeciw prawu rzymskiemu i dążeniu do nacjonalizacji prawa niemieckiego. Również nie należy zapominać, że nasz wielki Petrażycki wykazał kardynalne błędy w treści i układzie B. G. B., błędy uznane przez największe powagi niemieckie jak Shom i Dernburg, jednak nie skorygowane gwoli pośpiechowi w uchwaleniu kodeksu. Drugi wzór—Kodeks Szwajcarski, jak powszechnie wiadomo, stanowi przeróbkę B. G. B. przez profesora Huberta, przeróbkę udoskonaloną pod względem układu i redakcji, lecz również przesiąkniętą duchem germańskim.

Może niektórym, zwłaszcza wychowanym na wzorach prawodawstw działających w naszych województwach zachodnich i południowych, wyda się przesadną ta obawa przed germanizacją polskiej myśli prawniczej, jednak to jest moje zasadnicze stanowisko, zaznaczone niejednokrotnie i uzasadnione w szeregu artykułów i odczytów. Nie mówię tu o takich niemieckich uczonych jak Lejbnic, lecz o psychice germańskiej, późniejszej, która wytworzyła koncepcję Faust im Recht, klauzule generalne i znalazła swój wykwit w historycznym powiedzeniu cesarza Wilhelma: „umowy międzynarodowe to świstki papieru". Nie przestanę twierdzić, że bliższe naszej psychice są wzory prawodawstw łacińskich, za jakie uważam przede wszystkim Kodeks Napoleona wraz z orzecznictwem sądów francuskich i belgijskich i że w stronę tych wzorów należy nam zwracać swój wzrok.

W artykule swym poruszałem kwestię prawa własności w ujęciu projektu. Mój szanowny oponent uważa, że nie mam racji twierdząc, iż definicja prawa własności w art. 20 jest chybiona. Podtrzymuję jednak swą tezę i uważam, że ta definicja jest błędna z punktu widzenia jak metodologicznego, tak też i teoretycznego. Definicja winna polegać na wysunięciu cech specyficznych, odróżniających dane pojęcie od innych. Projekt jako cechy specyficzne prawa własności podaje „korzystanie i rozporządzanie się rzeczą", cechy to właściwe nie tylko prawu własności, lecz wszystkim prawom rzeczowym, nawet i prawom obligatoryjnym, bowiem czy najemca do pewnego stopnia nie korzysta i rozporządza się wynajętą rzeczą. Określenie projektu nie jest również zadowalniające z punktu widzenia teoretycznego. Prawo własności według panującej teorii polega na bezpośrednim stosunku do rzeczy, może być przeciwstawione każdemu, stanowi najpełniejsze prawo rzeczowe, pozwalające na używanie i nadużywanie przedmiotu tego prawa, wreszcie obdarzone jest tym co Francuzi nazywają droit de suite. Można się nie zgadzać z panującą teorią, lecz należy zastąpić ją inną koncepcją prawną i skonstruo-

wać dany instytut na podstawie nowych przesłanek teoretycznych, tego nie widzimy w projekcie. Odnosi się wrażenie, że twórcy projektu wogóle negują podmiotowe prawa własności nie decydują się jednak zająć wyraźnego teoretycznego stanowiska.

Specjalne upośledzenie w praktyce prawa własności znalazło swój wyraz w przepisie § 2 art. 21: „wkroczenie w zakres cudzej własności nie jest bezprawne, jeżeli nie sprzeciwia się racjonalnemu interesowi właściciela". Przepis ten upoważnia każdego do nieposzanowania cudzej własności, o ile uzna on, że nie sprzeciwia się to racjonalnemu interesowi właściciela. Należy przypuszczać, że wkraczający w zakres cudzej własności będzie skłonny raczej uważać, że to wkroczenie nie sprzeciwia się racjonalnemu interesowi właściciela i później będzie przed sądem uzasadniał to swoje stanowisko. Ufam w zupełności naszym Sądom, szanuję naszych sędziów, lecz uważam, że taką broń przeciw prawu własności, jak przepis cytowanego artykułu, można dać chyba jedynie sędziemu-aniołowi. Kryterium bowiem „racjonalny interes" pozostanie zawsze w mych oczach kryterium chwiejnym, zupełnie subjektywnym i wymykającym się z pod kontroli Sądu Najwyższego jako stanowiące meritum. Nie ratuje sytuacji, podkreślenie przez Pana Kazmierczaka, że pojęcie „racjonalny interes" zostało adoptowane przez Kodeks Zobowiązań. Tu adoptacja nie zmieniła istoty tego wyrażenia, nie zostało ono bowiem bliżej określone przez Kodeks Zobowiązań, pozostaje więc nadal wyrażeniem mglistym i subjektywnym kryterium. Należy tu jeszcze zwrócić uwagę na tę okoliczność, iż przepis ten stanowi negację stanowiska innych kodeksów działających u nas, które podkreślały zakaz bezwzględny wkraczania w zakres cudzej własności, to przeciwstawienie, zdaniem moim, jeszcze pogarsza sytuację, daje bowiem asumpt do twierdzenia, że polski prawodawca, wbrew temu co było zakazane, obecnie pozwala na pogwałcenie cudzej własności.

Wprowadzony przez projekt instytut samopomocy (ar. 431), którego broni mój szanowny oponent, poruszyłem jedynie w związku z podkreśleniem zbyt, zdaniem moim, rozbudowanego w projekcie instytutu posiadania. Uważam jednak, że im więcej państwo jest zorganizowane, im lepszą jest ochrona praw, tym mniej miejsca na samopomoc, bądź co bądź opartą na zasadzie vim vi repellere licet.

Godzącym w moje pojęcie prawa własności, jest instytut „czasowego prawa własności", wprowadzony przez projekt. Czasowość to cecha sprzeczna z samym pojęciem własności, które ma charakter trwałości. Nie zgadzam się z p. Kazmierczakiem, że koncepcja projektu stanowi „doskonalsze" rozwinięcie rzymskiego superficies i późniejszego prawa zabudowy, uważam natomiast, że tamte stanowiska były konsekwentne, nie wtłaczały bowiem do klasy „prawo własności" pojęcia o cechach odmiennych.

Niewygasanie serwitutu w wypadku zlania się w jednym

ręku obu dziedzin władnącej i służebnej, przyjęte przez projekt, uważam za wadliwe. Istota serwitutu polega na tym, że jest to prawo rzeczowe na cudzej rzeczy, winno więc ono wygasnąć, gdy rzecz przestaje być cudzą jak w wypadku połączenia obu dziedzin w jednym ręku. Nie przekonuje mię argument przytoczony przez p. Kazmierczaka, że takie stanowisko jest bardziej racjonalne wobec możebności ponownego przejścia jednej z tych dziedzin w cudze ręce. Jest to bowiem argument z dziedziny teleologicznej i odnoszący się do sposobu rejestracji, która to kwestia winna być, zdaniem moim, zupełnie wyeliminowana z rozważań o koncepcjach prawa materialnego. Bez uciekania się do paczenia istoty samego instytutu prawnego, ustawodawca może skonstruować rejestrację w taki sposób jaki mu się wyda celowym. W danym wypadku można nie pacząc istoty serwitutu, postanowić, że w pewnych wypadkach pomimo jego wygaśnięcia nie podlega jednak wykluczeniu z księgi wieczystej.

Wprowadzone przez projekt „hipoteka właściciela" i „prawo rozporządzania wolnym miejscem hipotecznym" ściśle się wiąże z kwestią akcesoryjności hipoteki. Na ten temat posiadamy przebogatą literaturę nie tylko niemiecką, wyczerpać go w tym miejscu nie ma sposobu, należy jedynie skonstatować, że spór co do charakteru hipoteki nie jest jeszcze zakończony i że od jego wyników w znacznej mierze zależy stanowisko co do wskazanych instytutów. Osobiście jako bezwzględny zwolennik akcesoryjności hipoteki nie mogą uznać za trafne koncepcje hipoteki właściciela, prawa rozporządzania opróżnionym miejscem hipotecznym, i grundschuld'u.

Nakoniec podkreślę, że jestem nadal przeciwny szafowaniu przez projekt nie dosyć ścisłymi wyrażeniami: „według zapatrywań powszechnych" (art. 4), „zwykła w stosunkach miejscowych miara" (art. 26), „odpowiadających stosunkom miejscowym" (art. 34) i t. d. Nie mają te wyrażenia charakteru „terminów prawnych" wbrew temu co twierdzi mój szanowny oponent, a wybitną ich cechą pozostaje subjektywność kryteriów. Mnogość tych pokrewnych wyrażeń może dać asumpt w konkretnym wypadku do opacznej interpretacji.

Na zakończenie muszę stanowczo podkreślić, że nigdy nie miałem zamiaru umniejszać zasług Komisji Kodyfikacyjnej i jej członków, którzy z prawdziwie obywatelską ofiarnością włożyli dużo pracy w stworzenie Polskiego ustawodawstwa i ze swego zadania chlubnie się wywiązali. Jedynym moim celem jest wykazanie, nieuniknionych w tworze myśli ludzkiej, usterek gwoli przyczynienia się do udoskonalenia naszego rodzimego ustawodawstwa. Najobjektywniejszy autor z łatwością może coś przeoczyć w swym dziele, obowiązkiem czytelnika jest wskazać na spostrzeżone usterki, z zastrzeżeniem, że te spostrzeżenia mają zawsze charakter subjektywny, a waga ich zależy jedynie od siły argumentacji.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA.

Dzienniki Ustaw Nr. Nr. 87, 88, 89 i 91 z listopada 1938 r.

Dz. U. Nr. 87, poz. 586 — Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 9 września 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami — Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu o rejestrze praw rzeczowych na pojazdach mechanicznych.

Dz. U. Nr. 88, poz. 597 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 listopada 1938 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

Dz. U. Nr. 88, poz. 598 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 listopada 1938 r. o zaniechaniu postępowania karnego w sprawach o niektóre przestępstwa.

Dz. U. Nr. 89, poz. 606 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 listopada 1938 r. o rozciągnięciu prawa o ustroju adwokatury na odzyskanej ziemi Śląska Cieszyńskiego.

Dz. U. Nr. 89, poz. 607 — Dekret Prezydenta Rzeczpospolitej z dnia 18 listopada 1938 r. o obniżeniu oprocentowania niektórych wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających listy zastawne oraz niektórych listów zastawnych i obligacyj.

Dz. U. Nr. 89, poz. 608 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. Prawo prasowe.

Dz. U. Nr. 89, poz. 609 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. o uprawnieniu postępowania sądowego.

Dz. U. Nr. 91, poz. 621 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 listopada 1938 r. o konwersji 8% pożyczki dolarowej z 1925 r.

Dz. U. Nr. 91, poz. 623 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o ochronie niektórych interesów Państwa.

Dz. U. Nr. 91, poz. 624 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o rozwiązaniu zrzeszeń wolnomularskich.

Dz. U. Nr. 91, poz. 626 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. w sprawie zmiany dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o zmianie niektórych zaopatrzeń emerytalnych oraz odszkodowań.

Dz. U. Nr. 91, poz. 629 — Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 listopada 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

Orzecznictwo Izby Cyw. Sądu Najwyż.

(Tezy Izby Cywilnej Sądu Najwyższego).

Atr. 134 Kod. Zob. (§§ 1295, 1299 i 1300 u. c.), art. 2, 61 i nast. K. P. C. w zw. z § 26 u. c., ustawa o szkołach akademickich z dn. 15.III.1933 r. (Dz. U. poz. 247) i art. 4 rozp. z dn. 22.III.1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. poz. 382).

Sądy powszechne są właściwe do rozpoznania sporu o odszkodowanie przeciwko kierownikowi i asystentowi kliniki uniwersyteckiej za ujemne dla zdrowia skutki wadliwego leczenia wskutek dopuszczenia się przy leczeniu chorego zaniedbania lub błędów naukowych. (13.XII.1937 r. C. II. 1798/37.

Art. 165 § 1 Kod. Zob., art. 7 i 351 K. P. C.

1. Świadectwo lekarskie, stwierdzające lekkie uszkodzenia ciała, nie może być pominięte przez Sąd w procesie cywilnym o odszkodowanie za cierpienia fizyczne i krzywdę moralną, gdyż w związku z prawomocnym wyrokiem karnym, skazującym pozwanego za naruszenie nietykalności cielesnej powoda, może stanowić podstawę dla przyznania powodowi stosownej sumy pieniężnej jako zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne i krzywdę moralną. 2. Fakt słownego znieważenia, ustalony wyrokiem sądu karnego, może być niezależnie od karnej kwalifikacji czynu podstawą dla poszkodowanego do zadośćuczynienia z art. 165 § 1 Kod. Zob. za obrazę czci. (17.XI.1937 r. C. I. 3173/36).

Art. 166 Kod. Zob. w zw. z art. 683 t. X cz. 1 Zw. pr.

1. Artykuł 683 t. X cz. 1 Zwodu praw należy uważać za przepis specjalny przewidziany w art. 156 Kod. Zob., normujący odpowiedzialność kolei jako przedsiębiorstwa komunikacyjnego z wyłączeniem przepisów oddziału 5 rozdziału IV działu II tytułu II Kodeksu Zobowiązań, ogólnie traktujących o odpowiedzialności za szkody, wyrządzone w związku z użyciem sił przyrody. 2. Odpowiedzialność właścicieli przedsiębiorstw kolejowych, ustanowiona artykułem 683 t. X cz. 1 Zwodu praw, powinna być rozumiana w granicach i na zasadzie przepisów Kodeksu Zobowiązań, w szczególności art. 166 Kod. Zob., a więc obejmować nie tylko straty materialne, lecz i krzywdę moralną. 3. Pojęcie krzywdy moralnej, określone w formie ogólnikowej przez Kodeks Zobowiązań, obejmuje wszelką krzywdę natury psychicznej, a więc każde rzeczywiste w tej dziedzinie cierpienie. (3.16.XI.1937 r. C. I. 2955/36).

Art. 269 Kod. Zob.

Do nadzwyczajnych wypadków w rozumieniu art. 269 Kod-Zob. nie zalicza się ogólnego pogorszenia się warunków gospodarczych i materialnych lub obniżenia się wartości nieruchomości. (24.XI.1937 r. C. III. 2082/37).

Art. 1 K. H. i art. 74 Kod. Zob.

W razie wręczenia zadatku przy sprzedaży handlowej mają zastosowanie przepisy Kod. Zob. o zadatku. (30.XI.1937 r. C. II. 1773/37).

Art. 7 K. P. C.

Ustalenie przez sąd cywilny częściowego zawinienia poszkodowanego nie popada w kolizję w przedmiocie winy z ustaleniami wyroku karnego skazującego, zapadłego wyłącznie przeciwko kierowcy samochodu z powodu zawinionego przez tego ostatniego nieszczęśliwego wypadku. (6.XII.1937 r. C. II. 1380/37).

Art. 19 K. P. C. w zw. z art. 389 § 2 i art. 390 Kod. Zob.

Przez „czas sporny" w myśl art. 19 K. P. C. należy rozumieć okres czasu potrzebny według umowy, zwyczaju lub ustawy do wypowiedzenia umowy najmu. (16.IX.1937 r. C. II. 646/37).

Art. 36 K. P. C.

Właściwość sądu przemienna, dotycząca powództwa o roszczenie z czynu niedozwolonego, odnosi się także do czynu niedozwolonego, za który odpowiada Skarb Państwa lub przedsiębiorstwo państwowe; przez czyn niedozwolony rozumieć zaś należy działanie zarówno rozmyślne, jak i pochodzące z niedbalstwa. (16.XI.1937 r. C. II. 1212/37).

Art. 112 K. P. C.

Prawomocne postanowienia w przedmiocie prawa ubogich mogą ulec zmianie, bądź też mogą w tym samym przedmiocie być wydane przez sąd odmienne postanowienia, gdy zajdą nowe okoliczności lub ulegną zmianie poprzednie. (25.XI.1937 r. C. I. 1908/37).

Art. 291 w zw. z art. 179 i 434 K. P. C.

Strona nie może żalić się w instancji kasacyjnej na to, że świadek nie został przez sąd zaprzysiężony, skoro w myśl art. 179

K. P. C. nie wytknęła tej obrazy przepisu postępowania do protokółu, przepis bowiem art. 291 K. P. C., — że od świadka ma być odebrana przysięga, nie należy do tych istotnych przepisów postępowania, których pominięcie należy wziąć z urzędu pod rozwagę. (20.XI.1937 r. C. III. 530/36).

Atr. 370 i 393 K. P. C.

Jeżeli sąd w pierwszej instancji nie orzekł w wyroku o całości roszczenia, a strona nie żądała uzupełnienia wyroku, to utraciła prawo jego zaskarżenia; w razie zaś wpłynięcia z tego powodu skargi apelacyjnej — sąd drugiej instacji może ją tylko oddalić, nie zaś odrzucić. (7.X.1937 r. C. II. 840/37).

Art. 391 K. P. C. w zw. z art. 691 k. c. Nap.

W przypadku żądania przywrócenia zakłóconego korzystania ze służebności przejścia, która w myśl art. 691 k. c. może być ustalona tylko przez tytuł, sąd ma podstawę prawną do stwierdzenia na zasadzie umowy notarialnej, iż dany stosunek faktyczny wynika ze służebności, ustanowionej przez odpowiedni tytuł, nie wchodząc w badanie ważności rzeczonego tytułu oraz nie rozpoznając nadto samego prawa do służebności. (24.XI.1937 r. C. I. 835/37).

Art. 425 w zw. z art. 17 i 69 p. 1 K. P. C.

W przypadku powództwa o uznanie nieślubnego ojcostwa i o alimenta oraz połączonego z tymże powództwem matki dziecka przeciwko nieślubnemu ojcu o świadczenia pieniężne skarga kasacyjna w przedmiocie alimentów na rzecz dziecka i o świadczenia pieniężne na rzecz matki jest zawsze dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli zarazem zaskarżone zostało ustalenie nieślubnego ojcostwa. (13.XII.1937 r. C. II. 1901/37).

Art. 485 i 491 p. 4 K. P. C.

1. Sąd państwowy nie może wyznaczyć przewodniczącego sądu polubownego w przypadku, gdy wybór jego pozostawiony był woli stron. 2. Zapis na sąd polubowny traci również moc w przypadku braku zgody stron na wybór przewodniczącego trzyosobowego sądu polubownego, który zgodnie z zapisem miał być przez nie wybrany. (19.XI.1937 r. C. I. 2960/36).

Art. 521 § 2 K. P. C.

Skarb Państwa winien ponosić odpowiedzialność za komornika, który dopuścił się defraudacji, w tym przypadku, gdy wy-

rok został wykonany przeciwko dłużnikowi na żądanie wierzyciela i ten ostatni poniósł stratę, nie mając już możności z tytułu wykonawczego podjąć czynności egzekucyjnych przeciwko dłużnikowi. (10—30.XI.1937 r. C. I. 1543/37).

Art. 834 K. P. C. w zw. z art. LXVII przep. wprow. pr. o sąd. post. egz.

Po dniu 1 stycznia 1938 r. kwestie, dotyczące wydania tytułu wykonawczego, bez względu kiedy zapadł wyrok, z którego tytuł ma być wydany, winny być rozstrzygane według przepisów części drugiej Kodeksu Post. Cyw., a nie ustawy post. cyw. z 1864 r. (19.XI.1937 r. C. I. 3078/36).

Art. 40 ustawy z dn. 31.VII.1923 r. o scaleniu gruntów (Dz. U. z 1927 r. nr. 92 poz. 833), art. 533 t. X. cz. 1 Zw. pr.

1. Posiadacz gruntu, po zamianie go w wyniku komasacji na nową kolonię, w dalszym ciągu kontynuuje swe posiadanie pomimo zmiany objektu posiadania, a ponieważ zmiana taka nie przerywa posiadania i nie wpływa na stosunek do posiadanego objektu, przeto i bieg zasiedzenia nie uległ przerwie. 2. Fakt współposiadania nieruchomości w ciągu pewnego tylko czasu przez inną osobę nie jest przeszkodą do nabycia prawa własności z mocy zasiedzenia, gdyż każdy współposiadacz mienia w warunkach, przewidzianych w art. 533 t. X cz. 1 Zw. pr., może z mocy zasiedzenia nabyć to mienie, będąc jego nieograniczonym właścicielem w stosunku do osób postronnych. (19.X.1937 r. C. I. 2439/36).

Art. 15 ust. 2 pr. weksl. z 1924 r.

Osoba, uprawniona do żądania wydania przez posiadacza wekslu, znajdującego się w nieprawnym jego posiadaniu, ma prawo żądać zasądzenia jej — na przypadek niewydania jej wekslu — sumy wekslem objętej. (10 września 1937 r. C. I. 2617/36).

§ 43 u. 4 rozp. o przerach. (Dz. U. z 1925 r., poz. 213).

W myśl przepisu ostatniego zdania p. 4 § 43 rozp. o przerach. z dnia 14 maja 1924 r. (Dz. U. z 1925 r., poz. 213) obywatel polski, mający w posiadaniu papiery wartościowe, ulegające przerachowaniu na podstawie rozporządzenia waloryzacyjnego, ma zawsze możność udowodnienia w drodze procesu okoliczności, że był ich właścicielem w dniu wejścia w życie tegoż rozporządzenia, mimo, że z tych czy innych względów zaniedbał zgłoszenia do rejestracji posiadanych papierów w zawartym terminie, wyznaczonym przez Ministra Skarbu dla dokonania tych czynności (15.X. 1937 r. C. I. 2632/36).

Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. poz. 323).

Powyższe rozporządzenie Prezydenta Rzplitej nie ma zastosowania do osób zatrudnionych na podstawie umowy o praktykę. 26 sierpnia 1937 r. (C. I. 3001/36).

Art. 28 ust. 2 rozp. Prez. R. P. z 16.III.28 o umowie o pracę pracowników umysłowych. (Dz. U. poz. 323).

Postanowienie ustawy, iż w przypadku, gdy po upływie okresu wypowiedzenia umowy, zawartej na czas nieokreślony, pracodawca zawarł z tymże procownikiem trzy bezpośrednio po sobie następujące umowy pracy na czas określony, nie dłuższy nad trzy miesiące, należy ostatnią umowę uważać za zawartą na czas nie oznaczony, ma charakter bezwzględnie obowiązujący i umową stron nie może być zmienione na niekorzyść pracownika. (5.XI. 1937 r. C. II. 1184/37).

Art. 32 zd. ost. w zw. z art. 22 i 23 rozp. Prez. R. P. z 16.III.28 r. o umowie o pracę robotników. (Dz. U. nr. 35, poz. 324).

Przepis art. 32 zd. ost. rozp. o umowie o pracę robotników (Dz. U. z 1928 r., poz. 324), przewidujący odsetki zwłoki w wysokości 2—3% miesięcznie w razie zawinionego zalegania z wypłatą wynagrodzenia za pracę, nie może być tłumoczony roszerzająco i stosowany do przypadku, gdy wypłata została dokonana, lecz w sposób ustawowo niedopuszczalny. (14.X.1937 r. C. I. 1089/37).

Art. 95 ust. z 28.III.33 r. o ubezpieczeniu społecznym (z. U. nr. 51, poz. 396).

Ubezpieczalnia Społeczna odpowiada za zwłokę w udzielaniu żądanej pomocy lekarskiej w przypadku, jeżeli pomoc lekarska tylko wtenczas mogłaby być skuteczna, gdyby natychmiast została udzielona. (13.XII.1937 r. C. II. 1458/37).

§ 1 rozp. Min. Opieki Społ. z 13.XII. 1933 r. (Dz. U. nr. 103, poz. 805).

§ 1 tego rozporządzenia, jako przepis specjalny, dotyczący pewnej kategorii osób, zatrudnionych w przemyśle przewozowym, nie może mieć zastosowania do szofera, zatrudnionego w przemyśle żywnościowym. (14.X.1937 r. C. I. 714/37).

Art. 8 i 9 p. 2 rozp. Prez. R. P. z 12.VI34 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. nr. 59, poz. 509).

1. Rozporządzenie powyższe stosuje się również do wierzytelności hipotecznych, pomimo że rozporządzenia Ministów Skar-

bu i Sprawiedliwości w kwestii warunków przerachowania tych wierzytelności, przewidziane w art. 9 p. 2 powołanego rozporządzenia, nie zostały jeszcze wydane. 2. Układem w rozumieniu art. 8 ust. 2 tego rozporządzenia jest umowa, mająca za przedmiot określenie sposobu spłaty już przedtem powstałej wierzytelności w walucie zagranicznej. 29.X.1937 r. C. I. 2237/37).

Art. 78 rozp. Prez. R. P. z 24.X.34 r. — prawo upadłościowe (Dz. U. nr. 93, poz. 834).

Postanowienie sądu apelacyjnego, wydane w postępowaniu upadłościowym w przedmiocie odmowy uznania jako uprzywilejowanej wierzytelności, zgłoszonej na listę wierzytelności, nie ulega zaskarżeniu w trybie kasacyjnym. (28.X.1937 r. C. I. 1727/37).

Orzecznictwo Izby Karnej Sądu Najwyż.

Art. 14 i § 2 art. 20 K. K. Pojęcie „bezprawności czynu" i nieświadomości „przestępczości działania".

„Przestępczość działania", o której mowa w art. 14 K. K. nie ma nic wspólnego z pojęciem „bezprawności czynu", wymienionym w § 2 art. 20 K. K. —Nieświadomość „przestępczości działania" oznacza nieświadomość sprawcy, że swym działaniem gwałci prawa, bynajmniej zaś nie oznacza nieświadomości konkretnej normy prawnej. Nieświadomość „bezprawności czynu" oznacza nieświadomość prawa (ignorantia iuris). Wobec powyższego do pojęcia winy umyślnej nie jest potrzebne ustalenie, że sprawca miał świadomość bezprawności czynu. (18.VII. 38 N 3 K 155/38).

Art. 18 K. K. w przeciwstawieniu do art. 225 § 2 K. K. Zawinione odurzenie alkoholem.

Zastosowanie § 1 art. 18 K. K. nie jest dopuszczalne, gdy stan w artykule tym określony jest skutkiem odurzenia, wynikającego z winy sprawcy, natomiast przy kwalifikacji z § 2 art. 225 K. K. okoliczność, jakie powody wywołały u sprawcy stan silnego wzruszenia, jest obojętna. (4.VII.38 N 3 K. 1019/38).

Art. 20 § 1 K. K. Odpowiedzialność za błąd w związku z art. 9 ustawy z dnia 28.III.33 Dz. Ust. poz. 269.

Zgodnie z treścią § 1 art. 20 K. K. jedynie sprawca występku nieumyślnego odpowiada za błąd, który był wynikiem jego nieostrożności lub niedbalstwa. Przestępstwo przewidziane w art. 9 ust. z dn. 28 marca 1933 r. (Dz. Ust., poz. 269) jest występkiem umyślnym, działanie zatem pod wpływem błędu nieostrożnego nie wyłącza zastosowania § 1 art. 20 K.K. (18.VII.38 N 3 K. 155/38)

Art. 84 K. K. Określenie niepoprawnego przestępcy.

Zarządzenie umieszczenia przestępcy w zakładzie dla niepoprawnych w myśl art. 84 K. K. wymaga ustalenia, że sprawca jest niebezpieczny dla porządku prawnego. Istnienie tego niebezpieczeństwa winno być wykazane na podstawie okoliczności, które w związku z jednym z trzech warunków, przewidzianych w samym artykule stwarzają wspomniane niebezpieczeństwo. Za okoliczności takie mogą być poczytane: sposób, w jaki sprawca zwyczajnie dokonywa przestępstwa, charakter popełnionych czynów, charakter przestępcy, fakt popełnienia przestępstw w pewnym środowisku, wymagającym szczególnej opieki ze strony władz bezpieczeństwa itp. (24.V.28 N 1 K 180/38).

Art. 142 lit. a K. K. Karalność fałszywego zaznania.

Przepis lit. a art. 142 K. K. nie odnosi się do okoliczności, które na tle orzeczeń sądu rzeczywiście służyły za podstawę do urobienia jego przekonania i na których orzeczenie sądu się opiera, lecz do takich okoliczności, które wprawdzie merytorycznie należą do danej sprawy i dotyczą przedmiotu rozstrzygnięcia, lecz ze względu na swą istotę nie mogły w ogóle wywrzeć wpływu na rozstrzygnięcie spraw. (18.VII.38 N 3 K 56/38).

Art. 286 K. K. Popełnianie przestępstwa nadużycia władzy poza czasem urzędowania.

Przestępne działanie oskarżonego, polegające na zaborze popowierzonego mu przedmiotu, posiada to samo znaczenie prawne niezależnie od tego, czy dokonane zostało w czasie urzędowania, czy też poza nim, ponieważ czas popełnienia przestępstwa nadużycia władzy stanowi okoliczność obojętną dla bytu tego przestępstwa. (24.I.38 N 2 K 1489/37).

Art. 89 i lit. e art. 508 K. P. K. Prawo ubogich, a wyznaczenie obrońcy z urzędu.

Wyznaczenie oskarżonemu obrońcy z urzędu przez prezesa sądu o ile sąd nie przyznał prawa ubogich, nie zwalnia oskarżonego od złożenia kaucji kasacyjnej. (8.IV.38 N 2 K 281/38).

Art. 220 K. P. K. Skutki nadania w urzędzie pocztowym kasacji nie do właściwego sądu.

Nadanie kasacji w urzędzie pocztowym we właściwym terminie, lecz nie pod adresem właściwego sądu i następnie otrzymanie kasacji przez sąd właściwy już po terminie skutkuje nieprzyjęcie kasacji. (24.III.38 N 1 K 2693/37).

Art. 223 K. P. K. Zapowiedzenie kasacji telegraficznie.

Skoro ustawa w przepisie wyjątkowym zezwala (art. 220 K. P. K.) na nadanie pisma w urzędzie telegraficznym, to zapowiedzenie środka prawnego w tej drodze, jako nie wymagające szczególnej formy, uznać należy za ważne. (4.IV.38 N 2 K 526/38).

Art. 227 i 506 K. P. K. Wyznaczenie obrońcy z urzędu po upływie terminu do wniesienia kasacji.

Zgodnie z wyraźnym brzmieniem art. 506 K. P. K. oskarżony może żądać wyznaczenia mu obrońcy z urzędu do złożenia wywodu kasacji wyłącznie w terminie do jej zapowiedzenia; skoro oskarżony nie uczynił zadość temu warunkomi, dlatego późniejsze wyznaczenie mu obrońcy z urzędu mimo niezachowania powyższego warunku, jest prawnie bezskuteczne. Wobec powyższego za decydującą winna być przyjęta data doręczenia odpisu wyroku umotywowanego. (26.IV.38 N 3 K 417/38).

Art. 299 K. P. K. Brak bezwzględnego obowiązku sądu przesłuchania świadków sprowadzonych do sądu przez strony.

K. P. K. nie zawiera przepisu, któryby nakładał na sąd obowiązek bezwzględnego przesłuchania świadków, sprowadzonych przez stronę do sądu, a przeto sąd, ustalając, że okoliczność, na której stwierdzenie oskarżony prosił o zbadanie sprowadzonych świadków, może być stwierdzona tylko przez biegłego, nie zaś przez świadków, słusznie przesłuchania tych świadków odmówił. (14.III.38 N 3 K 2851/37).

Art. 340 K. P. K. Odczytanie zeznania świadka złożonego w procesie cywilnym.

Przepis art. 340 K. P. K. zezwala na odczytanie na rozprawie karnej za zgodą stron protokołów sądowego przesłuchania świadków, biegłych i oskarżonych poza obrębem rygorów wymienionych w §§ 1, 2 i 3 art. 340 K. P. K. Nie ulega wątpliwości, iż w tym wypadku ustawodawca, używając bez bliższego omówienia określenia „sądowego" przesłuchania, miał na myśli sąd przewidziany w § 1 K. P. K., t. j. sąd powszechny, który w procesie karnym obowiązują przepisy K. P. K. nie zaś sąd, przesłuchujący świadków w trybie obcych przepisów proceduralnych i dla innych celów. Z tych względów nie można przyjąć, iż, za zgodą stron w materii dopuszczalnych w procesie karnym dowodów ze świadków, protokół przesłuchania świadka przed sądem cywilnym, sporządzony w trybie postępowania cywilnego w innej sprawie cywilnej mógłby być na rozprawie odczytany bez obrazy § 4 art. 340 K. P. K. Odczytanie protokołu przesłuchania świadka w procesie

cywilnym nie mogło nastąpić również w trybie art. 341 i 342 K. P. K., gdyż przepisy te mają zastosowanie do innego rodzaju dowodów dopuszczalnych w sprawie karnej, a mianowicie do dowodów z dokumentów, nie zaś do odrębnego dowodu ze świadka, podlegającego odrębnym przepisom K. P. K. inaczej zachodziłaby sprzeczność z zasadami art. 340 K. P. K. (13.VI.38 N 2 K 207/38).

Art. 467 w związku z art. 506 K. P. K. Odmowa wyznaczenia innego obrońcy oskarżonego.

W przypadku, gdy wyznaczony stosownie do art. 506 K. P. K. obrońca z urzędu oświadczy, iż wywodu kasacji z powodu braku podstaw prawnych nie wniesie, wyznaczenie innego obrońcy zależy od uznania przewodniczącego i na odmowę wyznaczenia innego obrońcy zażalenie nie służy. (27.IV.38 N 3 K 433/38).

Art. 487 i 505 § 2 K. P. K. Podpisanie zapowiedzenia środka odwoławczego.

Podpis strony lub jej pełnomocnika na zapowiedzeniu kasacji jest formalnym warunkiem kasacji. Pismo, zawierające zapowiedzenie imieniem oskarżonego kasacji od wyroku nie opatrzone wymaganym przez ustawę podpisem — powoduje w myśl art. 487 i 505 § 2 K.P.K. odmowę przyjęcia kasacji oskarżonego. (27.IV.38 N 3 K 316/38).

Art. 493 § 1 lit. b i § 3 K. P. K. „Uprawdopodobnienie", że dowód jest nowy.

Uprawdopodobnienie okoliczności, iż świadek (dowód) jest „nowy" w rozumieniu art. 493 § 1 lit. a K. P. K., nie może ograniczać się do wskazania przez oskarżonego, iż „oskarżony dopiero po rozprawie w sądzie się dowiedział" ...lecz na wskazaniu jakiegokolwiek dowodu, któryby co najmniej wykazywał prawdopodobieństwo, iż oskarżony nie miał uprzednio o zaofiarowanych świadkach (dowodach) wiadomości. Nieprzyjęcie wadliwie uprawdopodobnionych, jako „nowych" dowodów następuje na podstawie swobodnego uznania (§ 3 art. 493 K. P. K.) i nie ulega dalszej kontroli w trybie kasacyjnym. (10.VI.38 N 1 K 2379/37).

Art. 506 K. P. K. Obrońca wyznaczony na spóźniony wniosek.

Wyznaczenie oskarżonemu obrońcy z urzędu, pomimo spóźnionego wniosku jest prawnie bezskuteczne i kasacja wywiedziona przez nieuprawnionego obrońcę nie ulega rozpoznaniu. (11.VII.38 N 3 K 2/38).

Art. 507 K. P. K. Złożenie kaucji kasacyjnej w walucie.

Na mocy art. 507 K. P. K. wpłacenie kaucji kasacyjnej powinno być uskutecznione w walucie obiegowej, złożenie kaucji w obligacjach pożyczek państwowych jest niedopuszczalne. (17.VI.38 N 2 K 119/38).

Art. 508 § 1 K. P. K. nie zwalnia pokrzywdzonego od kaucji kasacyjnej.

Przepis § 1 art. 508 K. P. K. wyczerpująco wylicza, kto jest wolny od składania kaucji kasacyjnej. Prokurator jest wolny od składania tej kaucji nie jako oskarżyciel publiczny, lecz jako urząd państwowy (lit. a § 1 ust. 508 K. P. K.). Występując zamiast oskarżyciela publicznego pokrzywdzony oczywiście nie staje się przez to urzędem państwowym i dlatego nie może korzystać z przepisu lit. a § 1 art. 508 K. P. K. (13.IV.38 N 3 K 2907/37).

Art. 509 § 1 K. P. K. Zwrot kaucji kasacyjnej.

W myśl § 1 art. 509 K. P. K. kaucję kasacyjną zwraca się osobie, która ją złożyła, w razie uwzględnienia kasacji. Pod pojęciem uwzględnienia kasacji należy również rozumieć uwzględnienie częściowe kasacji. (16.V.38 N 2 K 207/38).

Art. 608 § 1 K. P. K. Wstrzymanie wykonania wyroku przy wznowieniu postępowania karnego.

W myśl § 1 art. 608 K. P. K. sąd właściwy do orzekania o wznowieniu może zarządzić wstrzymanie wykonania wyroku; sąd może wstrzymać wykonanie wyroku już przy wydaniu zarządzeń w myśl art. 607 i 50 K. P. K. jednak tylko w tym razie, gdyby wniosek o wznowienie był oparty na takich przesłankach, które nawet bez ich sprawdzenia dawałyby podstawę do uzasadnionego przypuszczenia, że są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy i będą stanowiły dostateczną podstawę do wznowienia postępowania. (13.V.38 N 2 K 898/38).

Art. 31 P. K. S. Uznanie przez sąd uniewinnionego oskarżonego za odpowiedzialnego.

Zasada, iż odpowiedzialności osób trzecich sąd wyrokujący nie jest obowiązany orzekać z urzędu, nie ma zastosowania do przypadku, gdy odpowiedzialny był oskarżonym, lecz został z oskarżenia uniewinniony. Art. 31 P. K. S. pozwala sądowi bez wyczekiwania odrębnego wniosku oskarżyciela uznać uniewinnionego oskarżonego za odpowiedzialnego w charakterze osoby trzeciej. (24.I.38 N 1 K 1778/37).

Art. 56 § 1 P. K. S. (art. 61 U. K. S.). Obowiązek niszczenia łodyg tytoniowych, a odpowiedzialność za zatajenie lub zbycie surowca tytoniowego.

Niedopełnienie obowiązku plantatora zniszczenia wyprodukowanych łodyg tytoniowych nie wyczerpuje znamion przestępstwa zarówno z art. 61 U. K. S. jak i 56 P. K. S., natomiast jako naruszenie przepisów o monopolu tytoniowym (art. 3 ustawy z dn. 1.VI.22 r. o monopolu tyton. Dz. Ust. poz. 409, § 25 rozporz. Min. Skarbu z dn. 19.VII.1932 o uprawie tytoniu Dz. Ust. poz. 623) podlega karze z art. 64 U. K. S. względnie art. 65 P. K. S. (22.IV.38 N 3 K 2365/37).

Art. 66 P. K. S. Odkażenie spirytusu skażonego.

Wszelkie czynności wpływające w jakikolwiek sposób na ukrycie lub osłabienie środka skażającego, są zabronione i wyczerpują istotę czynu z art. 66 § 1 lit. b P. K. S. (22.VIII.38 N 3 K 117/38).

Art. 66 i 73 P. K. S. Pojęcie „opłaty" i „ceny" monopolowej w związku z podstawą wymiaru kary.

1) „Opłata monopolowa" i „cena monopolowa", jak to wynika z treści rozporz. z dn. 11.VII.1932 r. o monopolu spirytusowym (Dz. Ust. poz. 586) są to dwa różne pojęcia. Opłata monopolowa mieści się w ustalonej przez Ministra Skarbu cenie „spirytusu" w rozumieniu nadanym mu w art. 2 ust. 1 i 2 rozp. o monopolu spirytusowym; 2) W myśl § 1 art. 11 za podstawę wymiaru kary przyjmuje się opłatę łącznie z dodatkiem samorządowym; 3) Odkażony spirytus niczym się nie różni w myśl prawa karnego skarbowego od spirytusu konsumcyjnego i dlatego w myśl § 4 art. 66 pr. kar. skarb. nabycie takiego odkażonego spirytusu ustawodawca obłożył sankcją karną od 20 do 40-krotnej opłaty monopolowej od każdego litra, a nie „ceny monopolowej"; 4) Najwyższą cenę monopolową spirytusu, służącą następnie za podstawę wymiaru kary z § 1 art. 73 P. K. S. zawierają odnośne rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 31.I.1936 r. (Dz. Ust. poz. 110) i rozp. z dn. 16.II. 35 r. (Dz. Ust. poz. 70) w zależności od celów, na które spirytus ma być podzielony. (12.IV.38 N 2 K 2243/37).

Art. 108, 50 i 48 P. K. S. Karalność paserstwa przemycanych środków słodzących wyłącznie z art. 108 P. K. S.

1) Sąd Najwyższy uznał, iż do § 1 art. 50 prawa kar. skarb. wkradła się omyłka redakcyjna i że zdanie „z występku określonego w art. 44—49 należy czytać jako z występku określonego w art. 44—47 i 49" (czyli z opuszczeniem art. 48 Pr. K. S.). 2) Ustawa w § 1 art. 50 P. K. S. świadomie wyłączyła z ogólnego

przestępstwa paserstwa towaru przemycanego sztuczne środki słodzące, uważając, że wszelki obrót tymi środkami, niezależnie od tego, czy są one przemycane z zagranicy, czy pochodzenia krajowego, podpada pod czyn, przewidziany ogólnie w art. 108 P.K.S. 3) Wprowadzenie do obrotu w kraju sztucznych środków słodzących, pochodzących z przestępstwa celnego niczym się nie różni od obrotu tymi środkami w kraju. Wobec powyższego winny transportowania na terenie kraju bez wiedzy właściwych władz sacharyny krystalicznej z wiedzą o tym, że została ona sprowadzona z zagranicy do Polski z obejściem zakazu przywozu i uszczuplenia należności celnych winien być skazany z art. 108 P. K. S., błędnym jest bowiem wymierzanie kary potrójnej z art. 50, 48 i 108 P. K. S. (30.III. 38 N 3 K 2395/37).

Art. 325 P. K. S. (art. 216 u. k. s.) Łączne rozpoznanie czynów podpadających pod przepisy P. K. S. i K. K. i tryb zaskarżenia wyroku łącznego.

1) Połączenie spraw karnych w myśl art. 216 U. K. S. (ewent. 325 P. K. S.) pociąga za sobą ten skutek, że sąd (wydział skarbowy) stosuje do obu rodzajów przestępstw przepisy powszechnego postępowania karnego z czego wypływa wniosek, że w takim wypadku także przestępstwo, podpadające pod przepisy P. K. S., ulega zaskarżeniu w drodze apelacji. 2) Dla oceny rodzaju dopuszczalnego środka odwoławczego może być miarodajna chwila osądzenia; gdyby miało być inaczej, oskarżony nie wiedziałby do ostatniej chwili, czy skutkiem niewniesienia lub cofnięcia przez oskarżyciela publicznego zapowiedzianego środka odwoławczego, lub niewniesienia wywodu takiego środka, apelacja nie stała się wyłączona na rzecz kasacji. (4.IV.38 Nr 3 K 472/38).

§ 20 ust. 2 ustawy prasowej z dn. 1.VI.1874 r. Odpowiedzialność redaktora.

Przepis powyższy stwarza domniemanie winy umyślnej redaktora odpowiedzialnego bez względu na odpowiedzialność faktycznych sprawców przestępstwa, popełnionego drukiem, którzy ulegają jej na zasadach ogólnych (ust. 2 § 20 ust. prasowej). Odpowiedzialny redaktor powinien udowodnić, że karygodnej treści artykułu w ogóle nie znał, lecz i nie działał także w ewentualnym złym zamiarze. (8.VI. 38 N 3 K 287/38).

KSIĄŻKI NADESŁANE.

Dr. Roman Longchamps de Berrier Profesor Uniwersytetu I. K. i Członek Komisji Kodyfikacyjnej *Zobowiązania.* Lwów 1938 str. XXIV+652,

Praca niniejsza jest dziełem bardzo poważnym jako pierwsze ściśle naukowe opracowanie nowego polskiego kodeksu zobowiązań. (Dotychczasowe dzieła jak np. komentarz Korzonka i Rosenblütha ma charakter nawskroś praktyczny; praca Waśkowskiego ma zaś na oku cel specjalny, mianowicie, aby prawnika przyzwyczajonego do operowania T. X cz. 1 wprowadzić w ten nowy kodeks). To też odkładając na później wyczerpującą ocenę tego dzieła ograniczam się na razie do prostej o nim wzmianki.

Wiadomo, że każda nowa ustawa nasuwa praktykom przy jej stosowaniu w życiu dość znaczne trudności i że dopiero praktyka, a w szczególności ustalająca się stopniowo judykatura trudności te usuwa, nawiązując związek między życiem, a ustawą. Trudności te, które występują przy każdej nowej ustawie, są bez porównania większe przy ustawie tego rodzaju jak nowy polski kodeks zobowiązań, która wprawdzie unifikuje ten dział prawa prywatnego dla całej Polski i w porównaniu z prawem dotychczas w Polsce obowiązującym przedstawia poważny postęp, ale za to stwarza na wielu punktach zupełnie nowe, od dotychczasowych odmienne, podstawy prawne dla obrotu gospodarczego w Polsce. Wobec tego stanu rzeczy, dzieło Prof. Longchampsa, dające naukowe opracowanie nowego kodeksu zobowiązań nabiera szczególniejszego znaczenia. Omawiana praca pomimo swego ściśle naukowego charakteru jest w ten sposób napisana, że może oddać wielkie usługi jako podręcznik dla przygotowujących się do egzaminu jako też i dla praktycznych prawników w pracy sędziowskiej, adwokackiej itd. Dla uczących się dużym ułatwieniem jest przedstawienie drobnym drukiem materii, wprawdzie mających wielkie praktyczne znaczenie, ale teoretycznie mniej ważnych; dla praktycznych prawników duże znaczenie mają porównawcze uwzględnienie innych kodeksów, przede wszystkim zaś tych kodeksów, na których opiera się polski kodeks zobowiązań, oraz bardzo starannie opracowane indeksy, mianowicie skorowidz rzeczowy i skorowidz artykułów, które sprawiają, że książka ta może zastępować nawet komentarz do nowego polskiego kodeksu zobowiązań.

Również cenną rzeczą zarówno dla uczącego się jako też i dla praktyka, są podawane (za wzorem Covacka) starannie dobrane praktyczne przypadki, mające na celu wyjaśnienie zasad prawnych poprzednio przez autora w tekście rozwiniętych.

Z powyższych przyczyn praca omawiana znajdzie zapewne licznych zwolenników i to wśród ludzi oddających się teoretycz-

nym studiom nad prawem cywilnym, jako też wśród prawników praktycznych oraz wśród uczących się.

Franciszek Bossowski.

Wilno, 18.XI.1938.

Marceli Lewy. *Nadużycie prawa według orzecznictwa francuskiego i prawa polskiego.*—Nakładem księgarni F. Hoesicka, Warszawa 1938 r.

Praca autora była drukowana w 1921 r. w Dziale nieurzędowym Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości z 1921 r. Nr. 1 pod tytułem „O nadużyciu prawa według jurysprudencji francuskiej". Autor uznając, że orzecznictwo francuskie dotyczące nadużycia prawa nie utraciło dla nas na swej aktualności wobec przejęcia przez kodeks zobowiązań art. 1382 K. Zob. (art. 134 i 135 K. Z.) uzupełnił poprzednie wydanie i wydał jako oddzielną książkę pod wyżej wskazanym tytułem.

Dr. Guido Skalla. *Rola koncesjonariusza w świetle kolizji prawa publicznego z prawem prywatnym.*

Autor na przykładzie koncesji aptekarskiej—analizuje tezy ogólne posługując się doświadczeniem zaczerpniętym z judykatury francuskiej i z nauki francuskiej, polskiej i niemieckiej. Autor kładzie duży nacisk na sprecyzowanie różnicy pomiędzy prawem prywatnym a publicznym, pomieszanie których to pojęć daje w praktyce zwłaszcza na tle koncesji pole do różnych nieporozumień. Precyzuje również różnice pomiędzy koncesją i konsensem oraz daje wzory typowych koncesyj. Prof. Langrod w przedmowie zaznacza, że aczkolwiek pewne tezy autora podlegałyby dyskusji, to tym niemniej omawiana wyżej praca będzie pożytecznym choć specjalnym przyczynkiem do nauki o koncesji w prawie administracyjnym.

Edmund Mieroszewicz, Witold Pajor i Leon Zieleniewski — *Rzeczpospolita jej prawa i urzędy* — podręcznik dla urzędników. Zarówno układ książki, zwięzłość, bogactwo treści oraz przystępność wykładu stanowią, że stanie się ona nie tylko pożyteczną urzędnikowi, ale ułatwi opanowanie praktyczne prawa administracyjnego.

Komunikaty Rady Adwokackiej w Wilnie

Pismo okólne Nr. 7.

I. Izba do Spraw Adwokatury przy Sądzie Najwyższym.

Wykładnia prawa o ustroju adwokatury, objętego ustawą z dnia 4 maja 1938 r. Dz. U. R. P. Nr. 33 p. 289, nasuwa znaczne trudności. Przyczyną ich to nie tylko spotykane także w innych ustawach wadliwości redakcyjne (używanie różnych określeń na te same lub zbliżone pojęcia i odwrotnie), lecz także zastosowana tutaj technika kodyfikacyjna, polegająca na samodzielnym regulowaniu całości zagadnienia bez pomocy ustaw pokrewnych, w których odnośne instytucje szczegółowo zostały określone. Nowe prawo o ustroju adwokatury odmiennie od dawnego, — poza pewnymi wyjątkami (art. 112, 123, 139 ust. 1, 140 ust. 5, 145 ust. 1 i 2) — nie powołuje się subsydiarnie na przepisy kodeksu postępowania karnego dla postępowania przed sądami dyscyplinarnymi, a gdy do uchwał i orzczeń samorządowych władz adwokackich o charakterze administracyjnym nie mają zastosowania przepisy o postępowaniu administracyjnym (art. 1 rozp. Pr. Rz. z 22/3 1938 (Dz. U. R. P. Nr. 36/28 p. 341), powstają w postępowaniu przed samorządowymi władzami adwokackimi i przed adwokackimi sądami dyscyplinarnymi luki, które w braku innych danych w drodze wykładni na tle zasad ustaw pokrewnych wyjaśnione być muszą. Luki takie widoczne są między innymi w takich kwestiach, jak wykonalność zaskarżonych uchwał i postanowień, możność dopuszczenia i formalności dotyczące przeprowadzenia dowodu z biegłych, forma sentencji wyroku, skuteczność cofnięcia aktu oskarżenia i in. Oparcie przez prawo o ustroju adwokatury niektórych instytucyj postępowania administracyjnego i dyscyplinarnego na zasadach przyjętych w ustawach pokrewnych (np. zasada skargowości w postępowaniu dyscyplinarnym) umożliwi posługiwanie się przy wykładni tego prawa pojęciami i orzecznictwem odnoszącym się do tych ustaw.

Na naradzie w dniu 5 listopada 1938 Izba do Spraw Adwokatury uchwaliła następujące tezy:

1.

W sprawach odwołań od uchwał rad okręgowych (ust. 1 art. 64, ust. 5 art. 66, ust. 1 art. 74, ust. 5 art. 88, art. 91, ust. 2 art. 92, ust. 4 art. 103 u. a.) odbywają się posiedzenia niejawne z ewentualnym udziałem przedstawiciela właściwej rady oraz skarżącego (a nie jego pełnomocnika) i tylko na czas składania przez nich wyjaśnień, każdego w nieobecności drugiego lub w jego obecności — według uznania Izby do Spraw Adwokatury. W powyższych sprawach Izba do Spraw Adwokatury wydaje postanowienia — zawsze po wysłuchaniu wniosku prokuratora Sądu Naj-

wyższego (por. ust. 2 art. 48, art. 53, ust. 3 art. 120, art. 125 i 126 u. a., art. 13 u. a. z r. 1932.

2.

Nie ma środków odwoławczych do Izby do Spraw Adwokatury od uchwał o tymczasowym zawieszeniu adwokata i aplikanta adwokackiego w czynnościach zawodowych w trybie administracyjnym (art. 89 i ust. 1 art. 107 u. a.), nie wyłączając uprawnień z atr. 26 u. a.

3.

Litera b. ust. 3 art. 115 u. a. dotyczy kasacyj w sprawach cywilnych i karnych.

4.

Określenie „oskarżał prokurator" (lit. d. ust. 3 art. 115 u. a.) oznacza objawienie ze strony prokuratora woli ścigania obwinionego przez zażądanie aktem oskarżenia lub późniejszym wnioskiem złożonym na rozprawie ukarania go przez sąd dyscyplinarny, albo przez zawiadomienie sądu o zamiarze popierania oskarżenia na rozprawie (ust. 2 art. 136 u. a.).

5.

Do rozstrzygania zażaleń (ust. 3 art. 124, ust. 3 art. 137, ust. 2 art. 144, ust. 5 art. 145, ust. 5 art. 152 i lit. d. ust. 3 art. 115 u. a.) jest właściwa Izba do Spraw Adwokatury, jeżeli prokurator w danej sprawie objawił wolę ścigania obwinionego przez zażądanie aktem oskarżenia lub późniejszym wnioskiem złożonym na rozprawie ukarania go przez sąd dyscyplinarny lub przez zawiadomienie sądu o zamiarze popierania oskarżenia na rozprawie (ust. 2 art. 136 u. a.), — albo złożył zażalenie.

6.

W sprawach dyscyplinarnych wszczętych przed dniem wejścia w życie prawa o ustr. adw. z 4 maja 1938 (ust. 1 art. 166), w których jeszcze nie zapadł wyrok I instancji (ust. 2 art. 166) mają zastosowanie przepisy zarówno proceduralne jak i materialne nowego prawa o ustroju adwokatury, nie może jednak sąd dyscyplinarny stosować kar, których prawo o ustr. adw. z 7.X.38 r. nie znało co do rodzaju lub co do wysokości.

II. Naczelna Rada Adwokacka.

Naczelna Rada Adwokacka ma zaszczyt podać do wiadomości Panów-Kolegów adwokatów, że na posiedzeniu Wydziału Wykanowczego, odbytym w dn. 5 listopada 1938 r. zapadły, między innymi, uchwały treści następującej:

1) Po zreferowaniu przez Wiceprezesa Rady B. Bielawskie-

go memoriału Okręgowej Rady Adwokackiej w Wilnie z dn. 3 października 1938 r. w sprawie ustalenia trybu przenoszenia siedziby przez adwokatów w okresie zamknięcia list, Wydział Wykonawczy uznał za wskazane ustalić na podstawie ustępów „a" i „c" art. 35 Prawa o ustr. adw. następujące wytyczne działalności organów samorządu adwokackiego w zakresie przenoszenia siedziby przez adwokatów zarówno w okręgu jednej Izby, jak i do okręgu innej Izby, w okresie zamknięcia list zarządzono rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dn. 4 czerwca 1938 r. o zamknięciu list adwokackich i aplikantów adwokackich (Dz. U. R. P. Nr 40 poz. 334).

Zagadnienie powyższe uregulowane jest w artykułach 73. 74 i 66 oraz art. 90 i art. 92 Prawa o ustr. adw.

Ratio legis przepisów powyższych stanowią: a) zapobieżenie przeludnieniu adwokatury w poszczególnych okręgach, powodujące pauperyzację adwokatury i obniżenie jej poziomu; b) planowa gospodarka osobowa siłami prawniczymi, celem należytego zaspokojenia potrzeby pomocy prawnej w poszczególnych miejscowościach i okręgach oraz poszczególnych grup ludności kraju; c) umożliwienie Naczelnej Radzie Adwokackiej przeprowadzenia selekcji wśród osób uprawnionych do zostania adwokatami (art. 66 ust. 4) i wśród adwokatów pragnących prowadzić kancelarię w innym okręgu (art. 73 ust. 2).

Dokąd nie ma zamknięcia list, przepisy art. 73, 90 i 92 Prawa o ustr. adw. są zupełnie jasne i nie wzbudzają wątpliwości prawnych, zarówno co do istoty przepisów, jak i co do trybu postępowania. Adwokat przenoszący siedzibę w okręgu izby zawiadamia o swym zamiarze Radę Adwokacką i dokonywa przeniesienia siedziby po upływie miesiąca od daty zawiadomienia (art. 73 ust. 1), ustanawiając innego adwokata swym zastępcą w danej siedzibie dla likwidacji rozpoczętych spraw (art. 75). Rada Adwokacka odnotowuje zmianę siedziby w liście adwokatów i nie może przeciwstawić się wnioskowi adwokata z wyjątkiem przypadku, gdy zmiana siedzieby sprzeciwia się art. 61 ust. 1.

Adwokat, przenoszący siedzibę do innego okręgu, składa podanie do Naczelnej Rady Adwokackiej, celem uzyskania jej zgody na przeniesienie siedziby (art. 73 ust. 2); Naczelna Rada Adwokacka zasięga opinii obu Rad Okręgowych t. j. tej, na której liście wpisany jest przenoszący siedzibę adwokat i tej, na listę której zamierza uzyskać wpis.

Pierwsza Rada Adwokacka winna w swej opinii uwzględnić następujące okoliczności: a) czy w stosunku do przenoszącego siedzibę adwokata nie toczy się postępowanie dyscyplinarne; b) czy i w jakiej mierze zlikwidowanie kancelarii adwokata w danej miejscowości nie jest sprzeczne z interesem miejscowej ludności, czy wszystkie odłamy tej ludności mają dostateczną pomoc prawną; do opinii swej Rada Okręgowa załącza akta osobiste petenta.

Druga Rada Adwokacka, wydając opinię, ogranicza się jedynie do zbadania, czy i w jakiej mierze powiększenie ilości adwokatów w miejscowości, którą obiera jako nową siedzibę adwokat, jest pożądane ze względu na interes publiczny, interesy stanu adwokackiego i dobro miejscowej ludności, wreszcie, czy nie zachodzi przeszkoda z art. 61 ust. 1 Pr. o ustr. adw. Rada Adwokacka nie bada natomiast formalnych i etycznych kwalifikacji petenta, gdyż ustawodawca stanął na stanowisku, że adwokat, wpisany na listę adwokatów, posiada kwalifikację do pełnienia obowiązków adwokata w całym państwie i możność przeniesienia siedziby ograniczył jedynie ze względu na dobro ogólne planowo i odpowiadającego interesom ludności i palestry rozmieszczenia sił adwokackich; świadczy o tym odpowiednia zmiana przepisu art. 22 Prawa o ustr. adw. z dn. 7 października 1932 r. (Komentarz Sędziego Semadeniego, str. 136).

Naczelna Rada Adwokacka, po zasięgnięciu opinii obu Rad Okręgowych i po przeprowadzeniu, w razie potrzeby dodatkowego dochodzenia udziela zgody na przeniesienie siedziby, lub też zgody tej odmawia. Decyzja ta wiąże Radę Okręgową, która dokonywa wpisu.

Zmiana siedziby aplikanta w okręgu Izby odbywa się bądź automatycznie jednocześnie ze zmianą siedziby patrona (art. 92 ust. 3), bądź na zasadzie zezwolenia Okręgowej Rady Adwokackiej, jeżeli aplikant zmienia patrona (art. 93 Pr. o u. a.). Przeniesienie siedziby aplikanta do innego okręgu dokonywa się drogą ponownego wpisu aplikanta na listę aplikantów nowego okręgu w trybie art. 92 Pr. o ustr. adw.

Powyżej określony normalny tryb zmiany siedziby adwokatów i aplikantów adwokackich ulega zasadniczej zmianie, jeżeli nastąpiło zamknięcie list w okręgu lub miejscowości, do której adwokat lub aplikant zamierzają przenieść siedzibę (art. 74). Stwierdzić przede wszystkim należy, że art. 74 Prawa o ustr. adw., umieszczony bezpośrednio po art. 73, który odmawia zarówno przeniesienia siedziby w okręgu, jak i do innego okręgu, w odróżnieniu od art. 73 nie rozróżnia tych dwóch rodzajów przeniesienia siedziby, a więc dotyczy obu przypadków.

W związku z tym ustalić należy, jakie ma znaczenie „zamknięcie listy", o którym mówi art. 66. Ponieważ ust. 1 art. 66 mówi o zamknięciu listy „w poszczególnych okręgach lub miejscowościach", więc zamknięcie listy musiało w rozumieniu ustawodawcy mieć szersze znaczenie niż wyłącznie *zakaz wpisu na listę,* a to dla tej prostej zasady, że list poszczególnych miejscowości Prawo o ustr. adw. nie zna, a przewiduje tylko jedną listę adwokatów dla całego okręgu (art. 29) z wymienieniem ich siedziby.

W tym stanie rzeczy ustawodawca przez „zamknięcie listy" nie mógł rozumieć nic innego, jak zakaz powiększenia ilości adwokatów w danym okręgu, względnie w danej miejscowości połączony z zakazem nie tylko dokonywania nowych wpisów na listę

okręgową, lecz i dokonywania zmian w siedzibach adwokatów na tej liście wymienionych. Z powyższego wynika: 1) że zmiana siedziby w okręgu niewątpliwie podpada pod przepis art. 74, a co za tym idzie ma zastosowanie art. 66 Prawa o ustr. adw.; 2) że zamknięcie listy w całym okręgu, czyli takie, jakie dokonane zostało rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dn. 4 czerwca 1938 r. zawiera w sobie implicite zamknięcie listy we wszystkich miejscowościach tego okręgu, czyli zakaz ujawniania w liście okręgowej zmian siedziby adwokatów wewnątrz okręgu; 3) że ponieważ Minister Sprawiedliwości w § 4 powyższego rozporządzenia zapowiedział wydanie zarządzenia o ustanowieniu kontyngentów, a według posiadanych przez Naczelną Radę Adwokacką informacyj wydanie takiego zarządzenia ma nastąpić w najbliższym czasie — Naczelna Rada Adwokacka nie ma dostatecznych podstaw do korzystania obecnie, przed wydaniem tego zarządzenia, z uprawnień przewidzianych w ustępie 6 art. 66 Prawa o ustr. adw.

Wydział Wykonawczy uważa jednak za celowe już obecnie ustalić wytyczne postępowania organów samorządu adwokackiego przy zmianach siedziby adwokatów po wydaniu przez Ministra Sprawiedliwości zapowiedzianego zarządzenia.

Zajść tu mogą dwie ewentualności: 1) albo Minister Sprawiedliwości zezwoli na wpisywanie określonej liczby adwokatów i aplikantów w określonych okręgach i nie skorzysta z uprawnienia ustanowienia kontyngentów dla poszczególnych miejscowości zgodnie z opinią Naczelnej Rady Adwokackiej z dn. 1 października 1938 r.; 2) albo Minister Sprawiedliwości skorzysta i z tego ostatniego uprawnienia.

W pierwszym przypadku zmiana siedziby przez adwokatów i aplikantów wewnątrz okręgu będzie mogła odbywać się w trybie ust. 6 art. 66, rozumiejąc przez wpis na listę zmianę oznaczenia siedziby w liście okręgowej.

Przeniesienie siedziby do innego okręgu będzie mogło odbywać się jedynie w drodze wciągnięcia przenoszącego się adwokata do wykazu osób, zgłaszających się do adwokatury danego okręgu trybem i ze skutkami prawnymi w ust. 4 art. 66 Prawa o ustr. adw. przewidzianymi.

W drugim przypadku, zarówno przeniesienie siedziby wewnątrz okręgu, jak i przeniesienie siedziby do innego okręgu mogło by nastąpić jedynie w trybie ust. 4 art. 66 Prawa o ustr. adw. z wciągnięciem zgłaszających przeniesienie siedziby do wykazu, co oczywiście nie było by ze względów praktycznych wskazane, ponieważ osoby przenoszące się wewnątrz okręgu niepotrzebnie wyczerpywałyby odpowiednie ilości miejsc w przyznanych przez Ministra Sprawiedliwości dla okręgu kontyngentach, ze szkodą przy tym dla dopływu nowych sił, uznanego przez Ministra Sprawiedliwości za potrzebny.

W obu przypadkach przepis art. 73 Prawa o u. a. nie miałby zastosowania, gdyż art. 74 postanawia, że w razie zamknięcia listy

przeniesienie siedziby nastąpić może *jedynie* w trybie, określonym w art. 66 ust. 4, 5 i 6, co zresztą jest zupełnie celowe, gdyż wybór przenoszącego się z wykazu osób zgłaszających się w trybie ust. 4 art. 66 Prawa o ustr. adw. całkowicie zastępować będzie uprzednią zgodę Naczelnej Rady Adwokackiej na przeniesienie siedziby, przewidzianą w ust. 2 art. 73 Prawa o ust. adw.

Oczywistą jest rzeczą, że Rady Okręgowe, składające opinię co do kolejności wpisu kandydatów, powinny w stosunku do kandydatów, zgłaszających przeniesienie siedziby do innego okręgu, udzielać Naczelnej Radzie Adwokackiej informacji, o których mowa wyżej przy normalnym stosowaniu art. 73 Prawa o ustr. adw.

W przypadku stosowania uprawnień z ust. 6 art. 66 Pr. o ustr. adw., Naczelna Rada Adwokacka zasięgać będzie opinii właściwej Rady Okręgowej.

Treść powyższej uchwały Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej postanowił:

a) zakomunikować Panu Ministrowi Sprawiedliwości.

b) przesłać wszystkim Okręgowym Radom Adwokackim.

2) P. Nowodworski zreferował sprawę wykładni art. 99 (dawn. 107) Prawa o ustr. adwokatury. Rada Adwokacka w Wilnie zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej z prośbą o ustalenie w drodze wykładni art. 99 Prawa o ustr. adw., czy aplikant adwokacki może zastępować swego patrona przy wykonywaniu zleconej przez Sąd obrony z urzędu w sprawie karnej.

Rada Adwokacka w Wilnie w uchwale z dn. 12 stycznia 1938 r. wypowiedziała pogląd, że jej zdaniem brak jest przeszkód do uznania, iż w sprawach obron z urzędu adwokaci w każdym poszczególnym wypadku mogą się zastępować przez aplikantów ze szczególnym każdorazowym uwzględnieniem charakteru i okoliczności sprawy oraz z zachowaniem warunków, przewidzianych w art. 99 i 160 Prawa o ustr. adw.

Z powyższym poglądem zgodzić się niepodobna. Obrońca z urzędu nie posiada takich uprawnień w stosunku do osoby podsądnego, jakie posiada obrońca z wyboru. Jeżeli można uznać, iż obrońca z urzędu posiada w pewnym zakresie szersze nawet prawa, aniżeli obrońca z wyboru (jak np. nie potrzebuje pełnomocnictwa, musi być dopuszczony do czynności śledczych, w przypadkach art. 82 § 1 K. P. K.), to z drugiej strony obrońca z urzędu nie może ani zrzec się obrony jednostronnie, ani nawet zastąpić się przez innego adwokata, gdyż wyznaczenie obrońcy z urzędu zależy wyłącznie od Prezesa Sądu, ma charakter ściśle osobisty i nie dopuszcza substytucji. Powyższe względy a fortiori mają zastosowanie do aplikantów adwokackich, albowiem skoro potrzebna jest zgoda Prezesa Sądu na zastępstwo adwokata obrońcy z urzędu przez innego adwokata, to substytucja, wydana przez obrońcę z urzędu aplikantowi adwokackiemu nie może rzecz prosta zastąpić zgody i wyznaczenia przez Prezesa Sądu.

Z tych zasad Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej postanowił wyjaśnić, że dopóki przepisy art. 88 do 93 K. P. K. nie zostaną zmienione w drodze ustawodawczej, dopóty niedopuszczalnym jest zastępstwo patrona — obrońcy z urzędu — przez odbywającego przy nim aplikację aplikanta adwokackiego.

Komunikat Nr. 8.

III. Orzecznictwo dyscyplinarne.

1) Niesłuszne jest twierdzenie o niewłaściwości sądów dyscyplinarnych w sprawach życia prywatnego adwokatów, adwokat bowiem zarówno w swej działalności zawodowej, jak i w życiu prywatnym powinien strzec wagi i godności stanu, niewykonywanie zaś przez adwokata jego zobowiązań prywatnych naraża w oczach społeczeństwa powagę i godność adwokatury (wyrok S. D. O. z dn. 15 maja 1938 r. w spr. Nr 175/37/Sd.).

2) Błąd prawny, popełniony przez adwokata, tylko wtedy stanowi wykroczenie dyscyplinarne, gdy jest wynikiem rażącej nieznajomości ustawy (uchw. S. D. O. z dn. 19.II.1938 r. w spr. Nr 7/38/Sd.).

3) Zasadniczym obowiązkiem adwokata jest skrupulatność w dotrzymywaniu swych zobowiązań natury finansowej w ogóle, a względem swoich mocodawców w szczególności. Uchybienie tej zasadzie jest jedną z najważniejszych przyczyn podważania zaufania społeczeństwa do adwokatury i stanowi ciężkie naruszenie godności stanu (wyrok S. D. O. z dn. 15.V.1938 r. w spr. Nr 48/38/Sd.).

4) Niewykupienie przez adwokata weksli, wydanych krawcowi za ubranie, pomimo upływu długiego czasu i wbrew danym przyrzeczeniom — stanowi wykroczenie dyscyplinarne (wyrok S. D. O. z dn. I.1938 r. w spr. Nr 174/37/Sd.).

5) Użycie groźby represji karnej, nawet nie zawierające cech wymuszenia, nie licuje z godnością stanu i nie może w rękach adwokata stanowić broni dla wywalczenia czy to dla klienta czy też dla siebie dogodnego rozstrzygnięcia toczącego się sporu cywilnego; w szczególności wystosowanie listu, zawierającego groźbę wytoczenia sprawy karnej, i wezwanie do zajęcia stanowiska wobec tej groźby stanowi uchybienia godności stanu (wyrok S. D. O. z dn. 20.III.1938 r. w spr. Nr 28/38/Sd.).

6) Substytut, cofający pozew bez porozumienia się z adwokatem, który mu substytucji udzielił, lub też bezpośrednio z mocodawcą, zasługuje na represję dyscyplinarną (wyrok S. D. O. z dn. 19.III.1938 r. w spr. Nr 29/38/Sd.).

7) Niesłusznym jest twierdzenie, że tylko złośliwe zaleganie w opłacie składek stanowi wykroczenie dyscyplinarne. Każdy adwokat jest obowiązany do płacenia na rzecz korporacji ustalonych składek; jeśli zdarzy się, że położenie materialne adwokata chwi-

lowo nie pozwala mu wykonać tego obowiązku, adwokat powinien oświadczyć o tym władzom korporacyjnym i prosić o prolongatę i rozłożenie zaległości na raty (wyrok S. D. O. z dn. 15.V.1938 r. w spr. Nr 33/38/Sd.).

IV. Uchwały i zarządzenia Okręgowej Rady Adwokackie

Mając na względzie, że w myśl p. V uchwały Rady Naczelnej z dnia 2.II.1935 r. niedozwolone są wszelkie ogłoszenia i okólniki proponujące zawarcie tranzakcji lub t. p., że przeto ogłoszenie o sprzedaży nieruchomości z zaznaczeniem, iż o proponowanej sprzedaży można się dowiadywać w kancelarii adwokata jest objęte powyższym zakazem — uchwalono uznać, iż obwieszczenia w prasie o sprzedaży z zaznaczeniem, że o warunkach i szczegółach sprzedaży można się dowiedzieć w kancelarii adwokata — jest niedozwolone.

Wykaz zmian zaszłych na liście adwokatów i aplikantów adwokackich w czasie od 1 listopada do 1 grudnia 1938 r.

a) zmiana adresu w obrębie siedziby:

adw. St. Bagiński — w Wilnie, na ul. Portową 20 m. 4,
adw. St. Kiaksztowa — na ul. Portową 20,
apl. adw. M. Glikfeld — w Grodnie na ul. Hoovera 2.

b) zostali tymczasowo zawieszeni w czynnościach zawodowych:

adw. Jan Wizgird — z dniem 9.XI.1938 r. w spr. D-38/38,
adw. Witold Jodko — z dniem 16.XI.1938 r. w spr. D-57/38.

W dn. 28.IX 1938 r. Komisja Funduszu ukonstytuowała *się* w sposób następujący:
Przewodniczący Komisji — adw. Stanisław Kukiel-Krajowski,
zastępca przewodniczącego i skarbnik — adw. Wacław Siawciłło,
zastępca skarbnika — adw. Maks Propper,
sekretarz — adw. Zygmunt Buyko,
referent egzekucyjny — adw. Izaak Zajączkowski,
referent gospodarczy — adw. Stanisław Sipowicz,
referent pomocy doraźnej — adw. Eliasz Rudnicki.

Wilno, dn. 1 grudnia 1938 r.

(—) W. Łuczyński
Dziekan Rady.

(—) J. Łuczywek
Sekretarz Rady.

ORZECZNICTWO.

I.

Językiem urzędowym samorządu adwokackiego jest wyłącznie język polski.

Orzeczenie Sądu Najwyższego Nr D. A. 72/37 z dnia 5 marca 1938 r. „Palestra" Nr 10/1938, str. 997.

II.

Zastrzeżenie ścisłej poufności przy żądaniu opinii o kwalifikacjach etycznych osób, ubiegających się o wpis na listę adwokatów, musi być dotrzymane. Opinie takie stanowią tajemnicę urzędową, której ujawnienie może wyrządzić poważną szkodę Państwu.

Wyrok Izby Karnej S. N. z dnia 18 lutego 1938 r. K. Adw. 37/37. Zob. Orz. S. N. Nr 213/38, zesz. IX.

III.

Należy uznać za rządową referendarską na stanowisku o charakterze prawniczym służbę wojskową majora, posiadającego dyplom doktora praw, w Sztabie Głównym i w Ministerstwie Spraw Wojskowych w charakterze kierownika referatu ustaw i instrukcji, badającego i wyjaśniającego przepisy prawne, redagującego akty prawne, opracowującego projekty przepisów prawnych i opiniującego projekty przepisów prawnych, w innych ministerstwach opracowane.

Orzeczenie S. N. Nr K. Adw. 5/36 z dnia 30 września 1936 r. „Palestra" Nr 10/1938, str. 999.

IV.

Wydatek adwokata, wynikły z odpowiedzialności prawnej wobec klienta za zaniedbanie obowiązków ciążących na nim jako na zastępcy, jest wydatkiem potrącalnym.

Wyrok N. T. A. L. Rej. 1100/37 z dnia 20 czerwca 1938 r. O. P. A. VII. Nr 7—8/1938, str. 564, poz. 2305.

V.

Adwokat nie jest obowiązany do udzielania władzy w sprawie podatkowej swego klienta wyjaśnień o faktach, dochodzących do jego wiadomości z tytułu zastępstwa tego klienta (art. 59 ustawy o podatku dochodowym Dz. Ust., poz. 411/1925).

Wyrok N. T. A. L. Rej. 1833/35, z dnia 25 maja 1938 r. O. P. A. VII. Nr 7—8/1938, str. 529, poz. 2288.

EUROPA WSCHODNIA.

ORZECZNICTWO.

Prawo o ustroju sądownictwa Z.S.R.R., Republik związkowych i autonomicznych

(dokończenie).

III.

SĄD KRAJOWY, OBWODOWY, OKRĘGOWY I SĄD OBWODU AUTONOMICZNEGO.

Artykuł 30. Zgodnie z art. 108 Konstytucji Z. S. R. R. sąd krajowy, obwodowy, okręgowy i sąd republiki autonomicznej wybiera krajowa, obwodowa, okręgowa rada delegatów pracujących, lub rada delegatów pracujących obwodu autonomicznego na przeciąg lat pięciu.

Artukuł 31. Sąd krajowy, obwodowy, okręgowy i sąd obwodu autonomicznego składa się z przewodniczącego, zastępców przewodniczącego, sędziów i ławników ludowych powoływanych do udziału w rozpoznawaniu spraw.

Artykuł 32. Do właściwości sądu krajowego, obwodowego, okręgowego i sądu obwodu autonomicznego należą przekazane przez ustawę sprawy karne o przestępstwach kontrrewolucyjnych, o szczególnie niebezpiecznych przestępstwach przeciw porządkowi publicznemu, o rozkradaniu własności socjalistycznej, o szczególnie ważnych przestępstwach urzędniczych i gospodarczych, jak również przez ustawy przekazane do właściwości tych sądów sprawy cywilne ze sporów między urzędami państwowymi, przedsiębiorstwami i organizacjami.

Sąd krajowy, obwodowy, okręgowy i sąd obwodu autonomicznego prócz tego rozpoznaje skargi i protesty na wyroki, decyzje i orzeczenia (opredielenja) sądów ludowych.

Artykuł 33. Sąd krajowy, obwodowy, okręgowy i sąd obwodu autonomicznego składa się z kolegiów:

a) kolegium sądowego dla spraw karnych — rozpoznającego sprawy karne, podlegające sądowi krajowemu, obwodowemu, okręgowemu i sądowi obwodu autonomicznego, jak również skargi i protesty na wyroki i orzeczenia sądów ludowych;

b) kolegium sądowego dla spraw cywilnych — rozpoznającego sprawy cywilne podlegające sądowi krajowemu, obwodowemu, okręgowemu i sądowi obwodu autonomicznego, jak również skargi i protesty na decyzje i orzeczenia sądów ludowych.

Artykuł 34. Sprawy karne i cywilne rozpoznają kolegia sądowe sądu krajowego, obwodowego, okręgowego i sądu obwo-

du autonomicznego w składzie przewodniczącego — przewodniczący sądu lub sędzia — i dwóch ławników ludowych.

Artykuł 35. Skargi i protesty na wyroki, decyzje i orzeczenia sądów ludowych rozpoznają kolegia sądowe sądu krajowego, obwodowego, okręgowego i sądu obwodu autonomicznego w składzie trzech sędziów odnośnego sądu.

Artykuł 36. W obwodach, wchodzących w skład kraju, sądy okręgowe i obwodowe działają w tym samym składzie, jak sąd krajowy.

Artykuł 37. Przewodniczący sądu krajowego, obwodowego, okręgowego lub sądu obwodu autonomicznego przewodniczy sam na posiedzeniach sądowych bądź powołuje do przewodniczenia sędziego sądu krajowego, obwodowego, okręgowego lub sądu obwodu autonomicznego, wyznacza rozprawy sądowe, wydaje zarządzenia o wezwaniu do sądu oskarżonych, świadków, biegłych oraz powiadamia o terminie rozprawy powodów i pozwanych.

IV.

SĄD NAJWYŻSZY REPUBLIKI AUTONOMICZNEJ.

Artykuł 38. Zgodnie z art. 107 Konstytucji Z. S. R. R. Sąd Najwyższy republiki autonomicznej wybiera Rada Najwyższa republiki autonomicznej na przeciąg lat pięciu.

Artykuł 39. Sąd Najwyższy republiki autonomicznej składa się z przewodniczącego, zastępców przewodniczącego, sędziów i ławników ludowych powoływanych do udziału w rozpoznawaniu spraw sądowych.

Artykuł 40. Do właściwości Sądu Najwyższego republiki autonomicznej należą przekazane mu przez ustawy sprawy karne o przestępstwach kontrrewolucyjnych, szczególnie niebezpiecznych przestępstwach przeciw porządkowi publicznemu, o rozkradaniu właściwości socjalistycznej, o szczególnie ważnych przestępstwach urzędniczych i gospodarczych, jak również przez ustawy przekazane do jego właściwości sprawy cywilne ze sporów między instytucjami, przedsiębiorstwami i organizacjami państwowymi i społecznymi.

Sąd Najwyższy republiki autonomicznej prócz tego rozpoznaje skargi i protesty na wyroki, decyzje i orzeczenia sądów ludowych.

Artykuł 41. Sąd Najwyższy republiki autonomicznej składa się z kolegiów:

a) kolegium sądowego dla spraw karnych — rozpoznającego sprawy karne przekazane przez ustawy Sądowi Najwyższemu, republiki autonomicznej, jak również skargi i protesty na wyroki i orzeczenia sądów ludowych;
b) kolegium sądowego dla spraw cywilnych — rozpoznającego sprawy cywilne, przekazane przez ustawy Sądowi

Najwyższemu republiki autonomicznej, jak również skargi i protesty na decyzje i orzeczenia sądów ludowych.

Artykuł 42. Kolegia sądowe Sądu Najwyższego republiki autonomicznej rozpoznają sprawy w składzie przewodniczącego — przewodniczący lub sędzia Sądu Najwyższego — i dwóch ławników ludowych.

Artykuł 43. Skargi i protesty na wyroki, decyzje i orzeczenia sądów ludowych rozpoznają kolegia sądowe Sądu Najwyższego republiki autonomicznej w składzie trzech sędziów Sądu Najwyższego republiki autonomicznej.

Artykuł 44. Przewodniczący Sądu Najwyższego republiki autonomicznej przewodniczy sam na posiedzeniach sądowych bądź powołuje do przewodniczenia sędziego Sądu Najwyższego republiki autonomicznej, wyznacza rozprawy sądowe, wydaje zarządzenia o wezwaniu do sądu oskarżonych, świadków, biegłych oraz powiadamia o terminie rozprawy powodów i pozwanych.

V.

SĄD NAJWYŻSZY REPUBLIKI ZWIĄZKOWEJ.

Artykuł 45. Sąd Najwyższy republiki związkowej jest naczelnym organem sądowym republiki związkowej. Sąd Najwyższy republiki związkowej sprawuje nadzór nad działalnością sądową wszystkich organów sądowych republiki związkowej, republik autonomicznych, krajów, obwodów i okręgów, wchodzących w skład danej republiki związkowej.

Artykuł 46. Zgodnie z artykułem 106 Konstytucji Z.S.R.R. Sąd Najwyższy republiki związkowej wybiera Rada Najwyższa republiki związkowej na przeciąg lat pięciu.

Artykuł 47. Sąd Najwyższy republiki związkowej składa się z przewodniczącego, zastępców przewodniczącego, sędziów i ławników ludowych powoływanych do udziału w rozpoznawaniu spraw sądowych.

Artykuł 48. Sąd Najwyższy republiki związkowej składa się z kolegiów:

a) kolegium sądowego dla spraw karnych — rozpoznającego sprawy karne przekazane przez ustawy Sądowi Najwyższemu republiki związkowej, jak również skargi i protesty na wyroki i orzeczenia sądów krajowych, obwodowych i innych republiki związkowej;

b) kolegium sądowego dla spraw cywilnych — rozpoznającego sprawy cywilne przekazane przez ustawy Sądowi Najwyższemu republiki związkowej, jak również skargi i protesty na decyzje i orzeczenia sądów krajowych, obwodowych i innych sądów republiki związkowej.

Artykuł 49. Kolegia Sądu Najwyższego republiki związ-

kowej rozpoznają sprawy w składzie przewodniczącego — przewodniczący lub sędzia Sądu Najwyższego — i dwóch ławników ludowych.

Artykuł 50. Skargi i protesty na wyroki, decyzje i orzeczenia sądów krajowych, obwodowych i innych sądów republiki związkowej rozpoznają kolegia sądowe Sądu Najwyższego w składzie trzech sędziów Sądu Najwyższego.

Artykuł 51. Sąd Najwyższy republiki związkowej sprawuje nadzór nad działalnością sądową sądów republiki za pomocą:

a) rozpoznawania protestów Prokuratora Z. S. R. R., Prokuratora republiki związkowej, Przewodniczącego Sądu Najwyższego Z. S. R. R. lub Przewodniczącego Sądu Najwyższego republiki związkowej na prawomocne wyroki, decyzje i orzeczenia sądów;

b) rozpoznawania na posiedzeniach sądowych skarg i protestów, w sprawach rozstrzyganych przez sądy republiki związkowej.

Artykuł 52. Przewodniczący Sądu Najwyższego republiki związkowej przewodniczy na posiedzeniach sądowych bądź powołuje do przewodniczenia sędziego Sądu Najwyższego republiki związkowej, wyznacza rozprawy sądowe, wydaje zarządzenia o wezwaniu do sądu oskarżonych, świadków, biegłych oraz powiadamia o terminie rozprawy powodów i pozwanych.

VI.

SĄDY SPECJALNE Z. S. R. R.

Artykuł 53. Na podstawie art. 102 Konstytucji czynne są następujące sądy specjalne Z. S. R. R.:

a) trybunały wojskowe;

b) kolejowe sądy liniowe;

c) wodne sądy liniowe.

Artykuł 54. Zgodnie z art. 105 Konstytucji przewodniczących, zastępców przewodniczących i sędziów sądów specjalnych Z. S. R. R. wybiera Rada Najwyższa Z. S. R. R. na przeciąg lat pięciu.

Artykuł 55. W posiedzeniach trybunałów wojskowych, sądów liniowych kolejowych i wodnych biorą udział ławnicy ludowi, wybierani przez krajowe i obwodowe rady delegatów pracujących bądź przez Rady Najwyższe republik związkowych i autonomicznych.

Artykuł 56. Trybunały wojskowe, sądy liniowe kolejowe i wodne rozpoznają sprawy w składzie przewodniczącego — przewodniczącego lub sędziego — dwóch ławników ludowych prócz wypadków, z mocy ustawy przekazanych do rozpoznawania trzem sędziom odnośnego sądu.

Artykuł 57. Trybunały wojskowe tworzy się:

a) przy okręgach wojskowych, frontach i flotach morskich;

b) przy armiach, korpusach, innych grupach wojskowych i instytucjach zmilitaryzowanych.

Artykuł 58. Do właściwości trybunałów wojskowych należą sprawy o przestępstwach wojskowych, oraz innych przestępstwach specjalnie przez ustawy przekazanych.

Artykuł 59. Do właściwości trybunałów wojskowych przy okręgach, frontach i flotach morskich należą sprawy karne przekazane przez ustawy jak również skargi i protesty na wyroki w sprawach rozpoznawanych przez trybunały przy armiach, korpusach, innych grupach wojskowych i instytucjach zmilitaryzowanych.

Artykuł 60. Do właściwości sądów liniowych — kolejowych i wodnych — należą sprawy przez ustawy im przekazane oraz sprawy o przestępstwach mających na celu poderwanie dyscypliny pracy w transporcie i o innych przestępstwach, naruszających normalną pracę w transporcie.

Artykuł 61. Sądy liniowe kolejowe i wodne tworzy się na kolejach i wodnych drogach komunikacyjnych.

Artykuł 62. Przewodniczący trybunałów wojskowych, sądów liniowych kolejowych i wodnych przewodniczą na posiedzeniach sądowych bądź powołują do przewodniczenia sędziów trybunałów wojskowych i sądów liniowych, wyznaczają rozprawy sądowe, wydają zarządzenia o wezwaniu do sądu oskarżonych, świadków i biegłych.

VII.

SĄD NAJWYŻSZY Z. S. R. R.

Artykuł 63. Zgodnie z art. art. 104 i 105 Konstytucji Z. S. R. R. Sąd Najwyższy Z. S. R. R. jest naczelnym organem sądowym; wybiera go Rada Najwyższa Z. S. R. R. na przeciąg lat pięciu. Do Sądu Najwyższego należy nadzór nad działalnością sądową wszystkich organów sądowych Z. S. R. R. i republik związkowych.

Artykuł 64. Sąd Najwyższy sprawuje nadzór nad działalnością sądową wszystkich organów sądowych Z. S. R. R. i republik związkowych za pomocą:

a) rozpoznawania protestów Prokuratora Z.S.R.R. i Przewodniczącego Sądu Najwyższego Z.S.R.R. na prawomocne wyroki, decyzje i orzeczenia sądów;

b) rozpoznawania skarg i protestów w sprawach rozstrzyganych przez trybunały wojskowe, sądy liniowe kolejowe i wodne.

Artykuł 65. Sąd Najwyższy Z. S. R. R. składa się z Przewodniczącego, zastępców, sędziów Sądu Najwyższego i ławników ludowych, powoływanych do udziału w rozpoznawaniu spraw sądowych, działając w składzie:

a) kolegium sądowego dla spraw karnych;
b) kolegium sądowego dla spraw cywilnych;
c) kolegium wojskowego;
d) kolegium kolejowego;
e) kolegium transportu wodnego.

Artykuł 66. Kolegium sądowe Sądu Najwyższego Z.S.R.R. dla spraw karnych rozpoznaje sprawy karne przekazane przez ustawy do jego kompetencji, jak również protesty na wyroki i orzeczenia Sądów Najwyższych republik związkowych.

Artykuł 67. Kolegium sądowe Sądu Najwyższego Z.S.R.R. dla spraw cywilnych rozpoznaje sprawy cywilne przekazane przez ustawy do jego kompetencji, jak również protesty na decyzje i orzeczenia Sądów Najwyższych republik związkowych.

Artykuł 68. Kolegia sądowe Sądu Najwyższego Z.S.R.R. dla spraw karnych i cywilnych rozpoznają sprawy w składzie przewodniczącego — przewodniczący lub sędzia Sądu Najwyższego Z. S. R. R. — i dwóch ławników ludowych.

Kolegia sądowe Sądu Najwyższego dla spraw karnych i cywilnych rozpoznają protesty na wyroki, orzeczenia i decyzje Sądów Najwyższych republik związkowych w składzie trzech sędziów Sądu Najwyższego Z. S. R. R.

Artykuł 69. Kolegium wojskowe Sądu Najwyższego Z.S.R.R. rozpoznaje sprawy przekazane przez ustawy do jego kompetencji, jak również protesty i skargi na wyroki i orzeczenia trybunałów wojskowych.

Artykuł 70. Kolegium wojskowe Sądu Najwyższego Z.S.R.R. rozpoznaje sprawy w składzie przewodniczącego — przewodniczący lub sędzia kolegium wojskowego Sądu Najwyższego Z.S.R.R. — i dwóch ławników ludowych, prócz wypadków specjalnie w kodeksie postępowania karnego przewidzianych, w których sprawy rozpoznaje trzech sędziów kolegium wojskowego.

Kolegium wojskowe Sądu Najwyższego Z. S. R. R. rozpoznaje protesty i skargi na wyroki i orzeczenia trybunałów wojskowych w składzie trzech sędziów kolegium wojskowego Sądu Najwyższego Z.S.R.R.

Artykuł 71. Kolegia kolejowe i transportu wodnego Sądu Najwyższego Z.S.R.R. rozpoznają sprawy przekazane przez ustawy do ich kompetencji, jak również protesty i skargi składane na wyroki i orzeczenia sądów liniowych transportu kolejowego i wodnego.

Artykuł 72. Kolegia kolejowe i transportu wodnego Sądu Najwyższego Z.S.R.R. rozpoznają sprawy w składzie przewodni-

czącego—przewodniczący lub sędzia odnośnego kolegium—i dwóch ławników ludowych.

Artykuł 73. Kolegia kolejowe i transportu wodnego Sądu Najwyższego Z.S.R.R. rozpoznają protesty i skargi składane na wyroki i orzeczenia sądów liniowych transportu kolejowego i wodnego w składzie trzech sędziów odnośngo kolegium Sądu Najwyższego Z.S.R.R.

Artykuł 74. Przewodniczący Sądu Najwyższego Z.S.R.R. może objąć przewodnictwo w rozpatrywaniu każdej sprawy rozstrzyganej przez kolegia Sądu Najwyższego Z.S.R.R.

Przewodniczący Sądu Najwyższego i Prokurator Z.S.R.R. mają prawo zażądania każdej sprawy z każdego sądu Z.S.R.R. lub republik związkowych i zgłaszania w tej sprawie swoich protestów w trybie przez prawo ustanowionym.

Artykuł 75. Dla rozpoznawania składanych przez przewodniczącego Sądu Najwyższego Z.S.R.R. lub Prokuratora Z.S.R.R. protestów na wyroki, decyzje i orzeczenia kolegiów Sądu Najwyższego Z.S.R.R. — zwołuje się plenum Sądu Najwyższego Z. S. R. R., które ogłasza również kierownicze wskazania w kwestiach praktyki sądowej, na podstawie decyzyj podejmowanych w związku z rozpoznanymi przez Sąd Najwyższy Z.S.R.R. sprawami sądowymi.

Artykuł 76. Plenum Sądu Najwyższego Z.S.R.R. składa się z przewodniczącego Sądu Najwyższego Z.S.R.R. i jego zastępców oraz wszystkich członków Sądu Najwyższego Z.S.R.R.

Udział Prokuratora Z.S.R.R. w posiedzeniach Plenum jest obowiązkowy.

W posiedzeniach Plenum Sądu Najwyższego Z.S.R.R. bierze udział Ludowy Komisarz Sprawiedliwości Z.S.R.R.

Artykuł 77. Posiedzenia Plenum Sądu Najwyższego Z.S.R.R. zwoływane są nie rzadziej, niż raz na 2 miesiące.

VIII.

WYKONAWCY SĄDOWI.

Artykuł 78. Wykonywanie decyzji i orzeczeń w sprawach cywilnych oraz wykonywanie wyroków w sprawach karnych w części dotyczących kar majątkowych — należy do wykonawców sądowych.

Artykuł 79. Wykonawcy sądowi znajdują się przy sądach ludowych, okręgowych, krajowych, obwodowych, sądach obwodów autonomicznych, Sądach Najwyższych republik autonomicznych i związkowych — mianowani przez Ludowy Komisariat Sprawiedliwości republiki związkowej, a w republikach autonomicz-

nych — przez Ludowy komisariat Sprawiedliwości republiki autonomicznej.

Artykuł 80. Zgłaszane przez wykonawców sądowych żądania w związku z wykonywaniem wyroków, decyzyj i orzeczeń sądowych obowiązują wszystkie osoby urzędowe i wszystkich obywateli.

Przewodniczący Prezydium Rady Najwyższej Z.S.R.R.
M. Kalinin.

Sekretarz Prezydium Rady Najwyższej Z.S.R.R.
A. Gorkin.

Moskwa. Kreml. 16 sierpnia 1938 r.

OBWIESZCZENIA.

Pisarz Hipoteczny przy Sądzie Okręgowym w Wilnie obwieszcza, że niżej wyszczególnione nieruchomości wywołane zostały do regulacji pierwiastkowej hipoteki

Na dzień 15 marca 1939 roku.

1. Zaścianek Babarajstis w gminie podbrzeskiej, powiecie wileńsko-trockim położony, powierzchni 7,5906 ha, należący do Juliana Pieślaka. Księga Nr Hip. 18315.
2. Nieruchomość w miesteczku Niemenczynie, powiatu wileńsko-trockiego przy ulicy Mickiewicza pod Nr 4-a, powierzchni 933 mtr. kw., należąca do Franciszka Siewruka. Nr Hip. 18316.
3. Nieruchomość w miasteczku Niemenczynie, powiatu wileńsko-trockiego przy ulicy Legionowej pod Nr 17, powierzchni 2026 mtr. kw., należąca do Wilhelma Kościuszkiewicza. Nr Hip. 18318.
4. Nieruchomość w miasteczku Niemenczynie, powiatu wileńsko-trockiego przy ulicy Polnej pod Nr 6, powierzchni 1205 mtr. kw., należąca do Kazimierza Wołejko. Nr Hip. 18324.
5. Nieruchomość we wsi Rekanciszki pod Nr 2 w gminie mickuńskiej, powiecie wileńsko-trockim położona, powierzchni 1,1189 ha, należąca do Heleny Markiewiczowej. Nr Hip. 18332.
6. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ulicach Rossa i Olimpia pod Nr 20/2, powierzchni 668,98 mtr. kw., otrzymana w spadku po Aleksandrze Baranowskim przez Aleksandrę Baranowską. Nr Hip. 18337.
7. Kolonia włościańska — nadziałowa we wsi Worniki, gminy trockiej powiatu wileńsko-trockiego pod NrNr 33/34 położona, powierzchni 22 ha 2030 mtr. kw., należąca do Kazimierza Pawłowicza i Tatjany Pawłowiczowej wspólnie. Nr Hip. 18338.
8. Nieruchomość w miasteczku Niemenczynie, powiatu wileńsko-trockiego przy ulicy Parczewskiego pod Nr 5/13, powierzchni 2608 mtr. kw., należąca do Genowefy Orłowskiej. Nr Hip. 18339.
9. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ulicy Modrzewiowej bez Nr i przy Strumyku Cedran pod Nr 12-a, składająca się z trzech działek ogólnej powierzchni 27.118,00 mtr. kw., należąca do Marii Michańczyk. Nr Hip. 18340.
10. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ulicy Kijowskiej pod Nr 54 i Dynaburskiej pod Nr 16 o powierzchni 767,60 mtr. kw., należąca do Racheli Polikańskiej. Nr Hip. 18347.
11. Nieruchomość w miesteczku Niemenczynie przy ulicy Legionowej pod Nr 96 w powiecie wileńsko-trockim położona, powierzchni — 2040 mtr. kw., należąca do Edwarda Pola. Nr Hip. 18349.
12. Jezioro Łowis w gminie orańskiej, powiecie wileńsko-trockim położona, powierzchni 150 ha 496 mtr. kw., należące do Państwa Polskiego. Księga Nr Hip. 17757.

W oznaczonym terminie osoby zainteresowane winny zgłosić swoje prawa do tych nieruchomości w Kancelarii Wydziału Hipotecznego Sądu Okręgowego w Wilnie, gmach Sądów, ul. Mickiewicza Nr 36, pod skutkami prekluzji, przewidzianymi w art. 153 ust. hip. z roku 1919.

Wilno, dnia 24 listopada 1938 r.

Pisarz Hipoteczny
przy Sądzie Okręgowym w Wilnie

(—) *L. Sumorok.*

Pisarz Hipoteczny przy Sądzie Okręgowym w Wilnie obwieszcza, że niżej wyszczególnione nieruchomości wywołane zostały do pierwiastkowego zaprowadzenia hipoteki:

Na dzień 28 marca 1939 r.

1. Nieruchomość w m. Oszmianie przy ulicy Święto- Duskiej pod nazwą „Rejszyszki", obszaru 9462 mtr. kw., należąca do Jana Silewicza. Nr Hip. 3185.
2. Kolonia Dubrowo w gm. duniłowickiej powiecie postawskim, obszaru 15 ha 1515 mtr. kw., przyznana Feliksowi Jarmakowiczowi. Nr Hip. 11678/B.
3. Kolonia Dubrowo w gm. duniłowickiej pow. postawskim, obszaru 15 ha 5485 mtr. kw., należąca do Adolfa Dołżonka. Nr Hip. 11679/B.
4. Nieruchomość w m-ku Nowy Pohost w gm. Nowy Pohost pow. brasławskim, obszaru 12 ha 3077 mtr. kw., nabyta przez Emilię Cieślową od Katarzyny Kowalonkowej, Olgi Macukówny, Niny Plewkowej i Wiery Miadzielcowej. Nr Hip. 11715/B.
5. Nieruchomość w kol. Iwanowszczyźnie gm. hołubickiej pow. dziśnieńskiego, obszaru 6,0900 ha, przysądzona Edwardowi Kowalewskiemu. Nr Hip. 11819/B.
6. Nieruchomość w m. Dziśnie przy zbiegu ulic: Kasowej, Mickiewicza i Nadrzecznej obszaru 1 ha 4569 mtr. kw., należąca do Rzymsko-Katolickiej Parafii w m Dziśnie. Nr Hip. 11820/B.
7. Folwark Praspol w gm. jaźnieńskiej pow. dziśnieńskim, obszaru 38 ha 3913 mtr. kw., należący do Rzymsko-Katolickiej Parafii w m. Dziśnie. Nr Hip. 11821/B.
8. Kolonia Sosnowszczyzna Nr Nr 1 i 2 w gm. dołhinowskiej pow. wilejskim, obszaru 24,76 dzies., należąca do Józefa Kasperowicza. Nr Hip. 11912/B.
9. Kolonia Gumnicze w gm. wiazyńskiej pow. wilejskim, obszaru 36,38 ha, nabyta przez Jana Apiecionka, Cyryla Żołnierowicza, Sergiusza Nisuła, Włodzimierza Wojtowicza, Stefanidę Wojtowicz, Grzegorza Suchego, Jana Czerepok, Olgę Korsakową, Salomee Homołko i Dymitra Żołnierowicza wspólnie w częściach równych, obszaru 36,38 ha, od Anny Chruszczowej. Nr Hip. 11913/B.
10. Majątek Horanie, część jeziora Osinówka i brzeg jeziora Kociłowo w gm. miorskiej pow. brasławskim, obszaru po dokonaniu alienacji około 239 dzies., należące do Antoniego Światopełk-Mirskiego. Nr Hip. 11915/B.
11. Nieruchomość w m. Smorgoniach pow. oszmiańskim przy ul. Berki Josielewicza pod Nr 56, powierzchni 1483,34 mtr. kw., należąca do Bronisława Wyrembek. Nr Hip. 11927/B.
12. Nieruchomość w m-ku Jody przy ul. Piłsudskiego, obszaru około 825 mtr. kw., nabyta z licytacji przez Teofila Sawickiego. Nr Hip. 11930/B.

W oznaczonym terminie osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa do tych nieruchomości w kancelarii Wydziału Hipotecznego Sądu Okręgowego w Wilnie, gmach Sądów, przy ul. Mickiewicza pod Nr 36, pod skutkami prekluzji przewidzianymi w art. 153 ust. hip. z r. 1919.

Pisarz Hipoteczny
przy Sądzie Okręgowym w Wilnie
Hieronim Piotrowski.

Pisarz Hipoteczny przy Sądzie Okręgowym w Grodnie obwieszcza, że niżej wyszczególnione nieruchomości zostały wywołane do pierwiastkowego zaprowadzenia hipoteki w następujących terminach :

Na dzień 20 stycznia 1939 roku.

1. Nieruchomość położona w mieście Druskienikach, powiatu grodzieńskiego, w miejscowości pod nazwą „Poganka", zawierająca powierzchni 1800 sąż. kw., w granicach z jednej strony — z nieruchomością Kańskiego, dawniej Inostrancewa, z drugiej z rzeczką Rotniczanką, z trzeciej — z nieruchomością Dżuliani i z czwartej — z uliczką bez nazwy, stanowiąca własność Stowarzyszenia „Policyjny Dom Zdrowia", dawniej Natalii Kurowej i Jermołaja Kańskiego. Hip. Nr 1392/G.
2. Nieruchomość położona w mieście Druskienikach, powiatu grodzieńskiego, przy ulicy Policyjnej pod Nr 9, zawierająca powierzchni 675 sąż. kw., czyli około 3060 mtr. kw., stanowiąca własność Stowarzyszenia „Policyjny Dom Zdrowia w Warszawie", dawniej Marii Hejbowiczówny. Hip. Nr 1392/G.

Na dzień 21 stycznia 1939 roku.

3. Nieruchomość w mieście Grodnie przy ulicy Augustowskiej pod Nr 9, zawierająca powierzchni 425 mtr. kw., stanowiąca własnoć Jakuba i Chai małżonków Mabowiczów. Hip. Nr 1393/G.
4. Gospodarstwo wiejskie położone w obrębie wsi Sucha—Dolina, gminy Łasza, powiatu grodzieńskiego, ogólnej powierzchni 13 ha 5000 mtr. kw., mniej lub więcej z prawem do wspólnego pastwiska wsi Sucha—Dolina, stanowiące własność Włodzimierza Malinowskiego. Hip. Nr 2703/grodz.
5. Majątek ziemski Repelka, położony w gminie tereszkowskiej, powiecie wołkowyskim, województwie białostockim, zawierający powierzchni po dokonanych sprzedażach około 297 ha i graniczący: od północy z gruntami wsi Sudejki i majątku Repla, od wschodu i północy-wschodu z gruntami wsi Załuczany i Połoszki, od południowo-wschodu — z gruntami wsi Kuwieki i Jeżowce, od południa — z gruntami wsi Załuczany, od zachodu i południowo-zachodu — z gruntami wsi Nikanowce. Hip. Nr 3108/wołk.

W oznaczonych wyżej terminach osoby interesowane winny się zgłosić do kancelarii Wydziału Hipotecznego Sądu Okręgowego w Grodnie z dowodami swych praw rzeczowych do tych nieruchomości, pod skutkami prekluzji przewidzianymi w art. 153 Ust. Hip. z 1919 roku.

Grodno, dnia 28 listopada 1938 roku.

Pisarz Hipoteczny

przy Sądzie Okręgowym w Grodnie

(—) *W. Zienkiewicz.*

Wydział Hipoteczny w Brześciu n/B. Sądu Okręgowego w Pińsku obwieszcza, że niżej wymienione nieruchomości wywołane zostały do pierwiastkowej regulacji hipoteki:

Na dzień 1 marca 1939 roku.

Hip. Nr. 10147. Nieruchomość w m. Brześciu n/B. przy ul Batorego pod Nr 165, powierzchni 345 mtr. kw., otrzymana w darze przez Chaima i Mirkę małżonków Wajntraub tudzież Nechomę Wajntraub od Josela-Wolfa i Chaszy-Gitli małżonków Tejtelbaumów.

W oznaczonym terminie osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa do nieruchomości w kancelarii Wydziału Hipotecznego w Brześciu nad Bugiem przy ulicy Stefana Batorego Nr 31, pod skutkami prekluzji, przewidzianej w art. 153 Ustawy Hipotecznej z roku 1919.

Brześć n/B., dnia 18 listopada 1938 roku.

Wz. Pisarz Hipoteczny

(C Bojarowski)

Z RADY ADWOKACKIEJ W WILNIE.

OBWIESZCZENIE.

Okręgowa Rada Adwokacka w Wilnie niniejszym podaje do wiadomości, że zgłosił się do niej następujący petent:

O wpis do wykazu kandydatów na listę adwokatów:

1) **Bassarab Józef**—egzamin. aplikant adwokacki Izby Lwowskiej zam. w Jaworowie, woj. lwowskie, ul. Kościuszki, z siedzibą w Drohiczynie Poleskim.

Wydawca — STANISŁAW BAGIŃSKI
Redaktor Odpowiedzialny — MARIA SIENKIEWICZÓWNA.

Drukarnia „ZORZA" Wilno, Wileńska 15.

